

ΛΕΙΨΩΝΑΡΙΟΝ

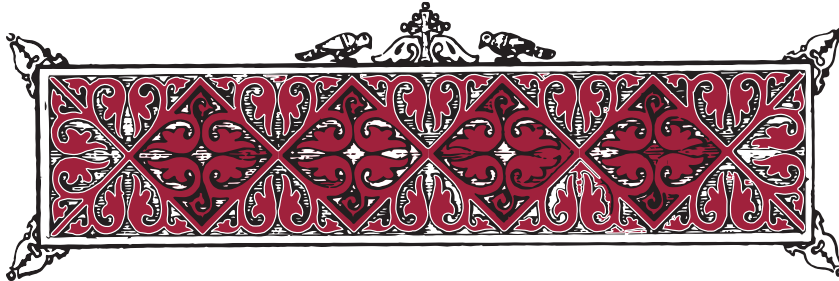

«...ἡμεῖς δὲ τῆ προσευχῆ καὶ τῆ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτέρήσωμεν» (Πράξ στ' 4).

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΔΑΧΗΣ
ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΦΥΛΛΟ 80

ΕΤΟΣ ΙΕ' • 2015
ΜΑΪΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΠΑΥΛΟΣ

ΕΛΕΦ ΘΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΤΗΣ ΑΓΙΩΤΑΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ & ΚΟΖΑΝΗΣ

Πρός τόν εὐσεβῆ κλῆρο, τούς ἐντιμωτάτους ἄρχοντες
καί τόν εὐλαβῆ λαό τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ποιμαντορική Ἐγκύκλιος ἐπί τῷ Νέῳ ἔτει 2016

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ ἀνακύκλισις τοῦ χρόνου, οἱ αἰῶνες, τά ἔτη, οἱ μῆνες, οἱ ἡμέρες, οἱ ὥρες καί οἱ ὑποδιαρέσεις αὐτῶν εἶναι σέ σχέση μέ τόν ἄνθρωπο συμβατικά στοιχεῖα, ὄχι ὅμως καί γιά τόν Θεό. Ὁ Θεός εἶναι ἀναρχος καί ἀχρονος. Γιά τόν Θεό τά πάντα εἶναι σήμερα. «Σήμερον κρεμάται ἐπί ξύλου», «ἡ Παρθένος σήμερον τόν ὑπερούσιον τίκτει...» καί κατά τόν προφητάνακτα Δαβίδ «ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς Κύριε, ὡς ἡμέρα ἡ ἐχθές, ἥτις διήλθε ἐν φυλακῇ καί νυκτός...» (Ψαλμ. 89).

Ὁ ἄνθρωπος, κατά τήν Ἁγία

Γραφή, εἶναι δημιούργημα τοῦ ἐν Τριάδι προσκυνουμένου Θεοῦ καί ὄχι μόνον, ἀλλά «κατ' εἰκόνα Αὐτοῦ», εἶναι λοιπόν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, πού σημαίνει ὅτι τόν ἐκόσμησε, ὡς πρός τό πνεῦμα καί τήν ζῶσα ψυχή μέ ὅλες τίς ἀρετές του, δηλαδή τήν ἀγάπη, τήν φιλανθρωπία, τήν ἀγαθότητα, ἀλλά καί (ὄλως ἰδιαίτερος καί ἐξαιρετικῶς) μέ τήν ἀθανασία τῆς ψυχῆς του, τήν αἰωνιότητα! Ἄρα ὁ ἄνθρωπος ὡς πρός τήν ψυχήν εἶναι αἰώνιος, ὄχι ὅμως καί ὡς πρός τό σῶμα, τό ὁποῖον εἶναι φθαρτόν, ἀφοῦ προέρ-

χεται ἀπό τήν ὕλη, τήν γῆ. Διότι καί ἡ γῆ εἶναι φθαρτή καί ὅλα ὅσα ἐδημιούργησε ὁ Θεός διά τοῦ Λόγου. Ὅτι ἔχει ἀρχή ἔχει καί τέλος ἔτσι καί ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ ἔχει ἀρχή ὡς πρός τήν ὕλη, ἔχει καί τέλος, ἔχει χρόνον, ἔχει λήξιν, ὄχι ὅμως -καί τό τονίζομεν αὐτό- ἡ ψυχή του, ἡ ὁποία εἶναι τό ἐμφύσημα τοῦ αἰωνίου, τοῦ Ἄναρχου καί ἐπέκεινα τοῦ χρόνου Θεοῦ Δημιουργοῦ. «Καί ἐνεκρύσθησαν εἰς αὐτόν πνοήν ζωῆς» σημειώνει ἡ Ἁγία Γραφή. Διότι ὁ Θεός εἶναι ἡ πηγὴ τῆς Ζωῆς! Ὁ αἰώνιος καί ὁ ἀθάνατος!

Καί σᾶς ἐρωτῶ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, δέν εἶναι αὐτό τιμή καί εὐλογία, ἐν ἀντιθέσει μέ ὄλην τήν ὑπόλοιπην κτίσιν, ἡ ὁποία δέν ἔχει ζῶην; Δέν εἶναι καί δέν ἀποτελεῖ προνόμιον μοναδικόν γιά τόν ἄνθρωπο ὅτι ἐχαριτώθη ἀπό τόν Θεόν μέ νοῦν καί λογικήν; Μέ λόγον, ὅπως ὁ Θεός Λόγος! Τί ἄλλο περισσότερο θέλουμε, τί ἀγιώτερον, τί τιμητικώτερον!

Καινούργιος χρόνος ἀπό σήμερον! Καί τί σημαίνει αὐτό; Ἡ ἀπάντησις γιά τούς περισσότερους ἀνθρώπους εἶναι ἡ ἐξῆς: Νά κάνουμε δῶρα, νά δώσουμε καί νά πάρουμε εὐχές καί ὅλοι δά ποῦν εὐτυχημένοι ὁ καινούργιος χρόνος. Ἀλλά ἔρχεται καί ἡ σοβαρή, ἡ ὑπεύθυνος ἀπάντησις ὅτι ἡ εὐτυ-

χία οὔτε πουλιέται οὔτε ἀγοράζεται. Εἶναι ἀγαθόν, εἶναι ἀρετή, ἡ ὁποία προσφέρεται ἀπό τόν «πατέρα τῶν φώτων καί πᾶν δώρημα τέλειον» κατά τόν Ἱερών Χρυσόστομον.

Πολλοί ἄλλοι δά ἐκφρασοῦν περιφρονητικά καί ὑποτιμητικά, χλευαστικά καί ἀπαξιωτικά γιά τόν παρελθόντα χρόνον διότι εἶχε ἀρνητικά πράγματα ἐπί παραδείγματι: γιά τήν χώρα μας οικονομική ὑφρεση, γιά ἄλλες χῶρες τρομοκρατικά χτυπήματα μέ ἀπώλειες ἑκατοντάδων ἀθῶων ἀνθρώπων, ἀλλαχῶ ἐμφύλιοι πόλεμοι καί μύρια ὄσα! Καί ποῖος φταίει γιά ὅλα αὐτά; Ὁ χρόνος καί ὁ Θεός; Μή γένοιτο! Ὁ Θεός εἶναι Θεός δυσιαστικής ἀγάπης, ἐσταυρώθη καί ἀνέστη γιά τόν ἄνθρωπο, τόν ἐκαθάρισε καί τόν ἀνέσυρε ἀπό τήν καταδυναστεία τοῦ διαβόλου, τοῦ ἄνοιξε καί πάλιν τόν Παράδεισον, τήν ἀγκαλιά Του.

Ποῖος εἶναι ὁ δημιουργός λοιπόν ὄλων αὐτῶν; Ὁ ἄνθρωπος! Ναι, καλὰ τό ἀκούσατε, ὁ ἄνθρωπος! Ὁ ὁποῖος ὅταν ἐγκαταλείπη τόν Θεόν ἀπό ἐγωϊσμούς καί συμφέροντα τότε προσκολλᾶται στό ἄρμα τοῦ διαβόλου, γίνεται Διάβολος! Καταστροφείας τοῦ καλοῦ καί ἀγαθοῦ εἶναι ὁ Διάβολος. Τό ἴδιο καί ὁ ἄνθρωπος! Φρικτόν ἀλλά καί ἀληθινόν, τό μαρτυροῦν τά γεγονότα. Δέν φταίει λοιπόν ὁ χρόνος, διότι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἱστορική παρουσία καί, ἐφόσον ἔχει ἱστορική παρουσία, εἶναι φυσικό νά ἐπηρεάζει βαθιά τό ἱστορικό γίνεσθαι μέ γεγονότα δετικά ἢ ἀρνητικά ἀνάλογα μέ τίς ἐπιλογές καί διαθέσεις του. Ἡ Ἐκκλησία προσπαθεῖ νά με-

ταφέρει τό ἐσχατολογικό πολίτευμα στό ἱστορικό γίνεσθαι μέ ἕνα τρόπο λειτουργικό καί πνευματικό πού ἐξαγιαρίζει τό πρόσωπο, τόν χρόνο, τήν ἱστορία.

Ἀδελφοί μου καί τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, εἶναι γεγονός ὅτι ἀπό σήμερα ἡμερολογιακά ἀλλάζουμε χρόνο, καί ἡ Ἀρχιερατική εὐχή εἶναι: Ὅσοι πιστεύουν στόν Θεό καθαρά, κρυστάλλινα καί ἀταλάντευτα νά χαίρονται καί νά εὐχονται ἐν ἐξομολογήσει, ἐν ταπεινώσει καί ἐν μετανοίᾳ καρδίας, ὅπως ὁ Θεός μας καί Σωτήρας μας μέ τόν δικό του παιδαγωγικό τρόπο συμβάλλει στήν εἰρήνευση τοῦ κόσμου καί οἱ ἄνθρωποι ν' ἀποταγοῦν τό ἐγώ τους ὥστε νά ἔλθῃ ἡ «ἐπί γῆς εἰρήνη», χάριν τῆς ὁποίας ἦλθε στόν κόσμο, ἐσταυρώθη καί ἀνέστη. Οἱ ἰσχυροί τῆς γῆς νά σκεφθοῦν μέ σύνεσιν καί ἀρετήν ὅτι δέν εἶναι αὐτοδιαχειριστές καί αὐτεξούσιοι ἀλλά διαχειριστές εἰς τόπον Χριστοῦ σημειώνει ἡ Ἁγία Γραφή «κάθε ἄνθρωπος ὀφείλει νά ὑποτάσσεται στίς ἀνώτερες ἐξουσίες γιατί δέν ὑπάρχουν ἐξουσίες παρά ἀπό τόν Θεό» (Ρωμ 13,1) «τά πάντα καί ἐν πᾶσι Χριστός» σημειώνει καί πάλιν ἡ Ἁγία Γραφή.

Κατακλείοντες σημειοῦμεν:

Ἀρχιερατικῶς καί πατρικῶς σᾶς εὐχόμεθα υἱείαν, πρόοδον καί προκοπήν οἰκογενειακήν καί προσωπικήν, ὁ Θεός νά εἶναι μαζί σας, ἡ χώρα μας ἡ εὐλογημένη καί τρισδοξασμένη νά εὐρῆ εἰς τό Νέον Ἔτος τόν δρόμον τοῦ Θεοῦ, τῆς Παναγίας καί τῶν Ἁγίων μας. Ἀμήν.

Μετά τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καί εὐχῶν
Ὁ Ἐπίσκοπος καί Μητροπολίτης σας
† Ο ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

ΛΕΙΜΩΝΗΡΙΟΝ

Κωδικός ἐντύπου: 6510

Ἰδιοκτήτης-Ἐκδότης

Ι.Μ. Σερβίων καί Κοζάνης

Διευθυντής

ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Σερβίων καί Κοζάνης κ. Παῦλος

Υπεύθυνος σύνταξης

π. Χρήστος Ζαχαράκης

Συντακτική Ἐπιτροπή

Ζήσης Μπέλλος

Παναγιώτης Καραγιάννης

Παναγιώτης Βολάκης

π. Μιχαήλ Κρανιώτης

Θεόφιλος Ἀμπατζίδης

Εὐθυμία Γαβρηλίδου-Καραγιάννη

Κατερίνα Πενιτζή-Ζαχαράκη

Διεύθυνση

«ΛΕΙΜΩΝΗΡΙΟΝ»

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερβίων & Κοζάνης

Γκέρτσου 53, 501 00 ΚΟΖΑΝΗ

Τηλ.: 24610 36050, 24610 34949,

FAX: 24610 40026

Internet: www.imsk.gr

e-mail: pchrizach@gmail.com

Δωρεές, χορηγίες, συνδρομές

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερβίων & Κοζάνης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΜΕΛΙΣΣΑ»

ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τηλ.: 23970 23313, Fax: 23970 21754

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΑΣ

Τό πρόσωπο τῆς μητέρας τοῦ Χριστοῦ, ἡ Παναγία μας, εἶναι ἀναμφισβήτητα ὅ,τι πολυτιμότερο ἔχει νά ἐπιδείξει ἡ ἀνθρωπότητα στό πέρασμα τῶν αἰώνων. Εἶναι τό πρόσωπο πού περίμεναν ὅλες οἱ γενεές τῶν ἀνθρώπων, καί τιμᾶται ὡς «Ἁγία ἀγίων μεϊζων» περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλον ἄνθρωπο. Σ' αὐτό τό πρόσωπο φαίνεται τό βάθος τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί ἡ καλύτερη προσφορά τοῦ ἀνθρωπίνου γένους στό Θεό ἀφοῦ ἡ Θεοτόκος εἶναι τό τελειότερο πλάσμα, «ὁ ὑγιής καρπός» τῆς ἀνθρώπινης φύσεως.

Παναγιώτη Καραγιάννη,
Θεολόγου

Οἱ Πατέρες τῆς ἐκκλησίας μας μπροστά στό σεμνό πρόσωπο τῆς Παναγίας, ἐπειδὴ δέν μποροῦν νά ἐρμηνεύσουν τό μυστήριο, προτιμοῦν τή σιωπή ἢ συνθέτουν ὕμνους ἐγκωμιαστικούς πρὸς τιμὴν της. Καθὼς βιώνουν τὰ μεγαλεῖα τῆς Θεοτόκου ἀναλογίζονται ὅτι γλῶσσα ἀνθρώπου δέν εἶναι δυνατόν νά ὑμνήσει ἐπάξια τὴ Θεοτόκο. Ὁ Νικόλαος Καβάσιλας, ὁ μέγας θεολόγος τοῦ 18οῦ αἰώνα, γράφει «Ἄν ὀλόκληρο τό σύμπαν ἔψαλλε μέ μία φωνή δέν θά μποροῦσε νά ἐγκωμιάσει τὴν Παναγία, ὅσο ἔπρεπε. Κανένας λόγος δέν εἶναι ἀρκετός γιὰ νά ὑμνήσει τὴν ἀρετὴ της καί τὴ χάρι πού τῆς δώρισε ὁ Σωτήρας, κανεῖς ἔστω κι ἂν λαλεῖ τίς γλῶσσες τῶν ἀνθρώπων καί τῶν ἀγγέλων», ὅπως ἔλεγε ὁ Παῦλος.

Σέ τί ὅμως συνίσταται τό μεγαλεῖο τῆς Παρθένου; Τό μεγαλεῖο της ἔγκειται στό ὅτι πραγματοποίησε ἀκριβῶς τό σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο δημιουργήθηκε ὁ ἄνθρωπος. Νά ζεῖ δηλαδή στό φῶς, στή χαρὰ πού προσφέρει ἡ ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ, πού προσφέρει ὁ Παράδεισος. Κι αὐτό τό ἔχασε ὁ ἄνθρωπος μέ τό προπατορικό ἀμάρτημα. Ἀπέτυχε νά πετύχει τὸν προορισμό του, τό «καθ'ὀμοίωσιν». Μέ τὴ συνέργεια τοῦ διαβόλου

στηρίχτηκε στὶς δικές του δυνάμεις καί ἀρνήθηκε τὴ σχέση του μέ τὸ Θεό. Ἔτσι ξέπεσε, ἀμάρτησε ὁ ἄνθρωπος, ἀμαύρωσε καί τραυμάτισε τό «κατ'εἰκόνα», μέ τό ὁποῖο τὸν προίκισε ὁ Θεός. Ἡ ζωὴ του ὅμως μακριὰ ἀπὸ τὴ μακαριότητα τοῦ Θεοῦ ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τὴν ἐνοχίαν, τὸν πόνο, τὴν ἀρρώστια, τό ψέμα, τὴν ὑποδούλωση, τό κακό, τό σκοτάδι καί τελικὰ τὸ θάνατο. Πεθαίνει πνευματικά καί σωματικά ὁ ἄνθρωπος μακριὰ ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, τὸ Θεό.

Ἡ ἀγάπη ὅμως τοῦ Θεοῦ δέν ἀφήνει τὸν ἄνθρωπο χωρὶς ἐλπίδα. Τοῦ ὑπόσχεται ὅτι ὁ Υἱὸς μιᾶς γυναίκας, τῆς

νέας Εὐας, θά «τηρήσει» θά συντριψεῖ δηλαδή τὴν κεφαλὴν τοῦ διαβόλου, «τοῦ ἀρχεκάκου ὄφως». Ἔτσι «ὅτε ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός...». Ὅταν λοιπὸν ἦλθε ὁ κατάλληλος καιρὸς καί βρέθηκε ἡ ἀγνή, Παναγία, καί ἀκηλίδωτη ψυχὴ, ἡ Παρθένος Μαρία, γεννήθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου. Ποιὰ εἶναι ὅμως ἡ κόρη τῆς Ναζαρέτ πού ἀξιώνεται νά γίνῃ Θεοτόκος; Εἶναι ὁ καρπὸς τῆς προσευχῆς τῶν Θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννας. Αὐτὴν πού περιμένει ἡ ἀνθρωπότητα καί πού νωρὶς «ὡς τριετίζουσα δάμαλις», εἰσάγεται στὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων τοῦ Ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐκεῖ ἀγωνίζεται μέ ἡσυχία καί προσευχὴ γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς ἀρετῆς. Εἶναι πρωτάκουστη καί θαυμαστὴ ἡ νίκη της κατὰ τοῦ κακοῦ καί τῆς ἀμαρτίας. Μέ τὸν ἀγῶνα της κατορθώνει «νά ἐλκύσει τὸν τεχνίτην εἰς τὴν γῆν» γιὰτὴν ἀπέκτησε «βίον πανάμωμο, ζωὴν πάναγνην, ψυχὴν καθαρωτέρα φωτός, σῶμα διὰ πάντων πνευματικόν, ἡλίου φαιδρότερον, οὐρανοῦ καθαρώτερον...» (Καβάσιλας). Αὐτὴ τὴ γυναῖκα, τὴν ἄσπιλη, τὴν ἀμόλυντη, τὴν ἄχραντη διάλεξε ὁ Θεὸς ἀπ' ὅλη τὴν οἰκουμένη νά γίνῃ μητέρα του.

Ἐφτασε λοιπόν ὁ καιρός τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύπτει τό αἰώνιο μυστήριον τῆς Θείας Οἰκονομίας. Σ' αὐτό τό μυστήριον καλεῖται νά διακονήσῃ ἡ Παναγία Θεοτόκος προσφέροντας ὅλη τὴν ὑπαρξή της. Ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ τῆς διαμνηνύει τό ἄγγελμα τοῦ Θεοῦ ὅτι θά γίνει μητέρα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ὑψίστου. Τὴν ἀποκαλεῖ «κεχαριτωμένη» καὶ τὴν χαρακτηρίζει «εὐλογημένη» γιατί ὁ Θεός εἶναι μαζί της. Ἐν τῷ μεταξύ, ἐπειδὴ ὁ Θεός δέν θέλει νά σώσῃ τόν ἄνθρωπο ἀναγκαστικά, περιμένει τὴ συγκατάθεση τῆς Πανάγνου. «Πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;» ἔρχεται ἡ ἀνθρώπινα δικαιολογημένη ἐπιφύλαξή της, ὅμως «ὅπου Θεός βούλεται νικᾶται φύσεως τάξις». Στὴ διαβεβαίωση τοῦ Ἀρχαγγέλου ὅτι «Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι» ἀπαντᾷ ἀβίαστα καὶ ἐλεύθερα ἡ Παρθένος Μαρία «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τό ρῆμα σου». Μ' αὐτό δείχνει τὴν ὑπακοή της στό Θεό γιά ἕνα γεγονός πού εἶναι παράξενο καὶ παράδοξο γιά τὴν ἀνθρώπινη λογική καὶ ὅτι εἶναι ἔτοιμη νά σηκώσει τό δικό της σταυρό.

Ἡ σύλληψη λοιπόν τοῦ Χριστοῦ στή μήτρα τῆς Παρθένου εἶναι ἀνερμήνευτο μυστήριον. Ἐδῶ καταλύονται οἱ φυσικοὶ νόμοι. Ὁ ὑμνογράφος ἀναφωνεῖ «Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι ἐν σοὶ Παρθένε ἄχραντε». Κυοφορεῖται ὁ Θεός, τόν ὁποῖο δέν χωρεῖ ὅλη ἡ κτίσις. «Ὁ ἀχώρητος παντί, πῶς ἐχωρήθη ἐν γαστρὶ;» ψάλλει πάλι ἡ Ἐκκλησία. «Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». «Ἡ Παρθένος ἔτεκεν Θεόν ἐνανθρωπήσαντα» καὶ ἀγάλλεται ὅλη ἡ κτίσις.

Οἱ χριστιανοὶ χαιρετίζουμε τό πρόσωπό της πού ἔγινε ἡ γέφυρα «ἡ μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν». Γίνεται συνεπῶς ἡ αἰτία «τῆς τῶν πάντων θεώσεως». Ἐπειδὴ ἡ Παναγία εἶναι τό κλειδί «τῶν θυρῶν τοῦ παραδείσου» δίνεται ἡ δυνατότητα στόν κάθε ἄνθρωπο, πού θέλει, νά ξαναβρεῖ τό χαμένο Παράδεισο. Ἐτσι γεμίζει ὁ οὐρανός μέ Ἁγίους.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία διατηρεῖ τὴν Παρθένο στό κέντρο τῆς λατρείας της, ὅπως καὶ οἱ μαθητές μετά τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ τὴν εἶχαν στό κέντρο τῆς συναξέως τους «προσκορτεροῦντες ὁμοθυμαδόν τῇ προσευχῇ» (Πράξ. 1,14). Τό μυστήριον ἔτσι τῆς Παρθένου εἶναι καθαρὰ μυστήριον λειτουργικό. Δέν ὑπάρχει ἀκολουθία τῆς Ἐκκλησίας μας νά μὴν περιέχει ὕμνους καὶ δοξολογίες στή μητέρα τοῦ Θεοῦ. Βιώνουμε οἱ ὀρθόδοξοι μέ τὴν πίστη μας τό μυστήριον τοῦ προσώπου

τῆς Παναγίας μέσα στή λατρεία. Ἐνας θεολόγος τοῦ 20ου αἰώνα, ὁ Παναγιώτης Νέλλας, γράφει «Ὁ λαός ζεῖ χωρὶς νά ἐρμηνεύει, ἡ λατρεία ὑμνεῖ χωρὶς νά δικαιολογεῖ, οἱ Πατέρες φωτίζουν μέ τὴ θεολογία τους καὶ καθιστοῦν λογική καὶ τὴν πίστη καὶ τὴ λατρεία τοῦ λαοῦ». Στὴ λατρεία λοιπόν μέ τοὺς ἐγκωμιαστικούς ὕμνους, μέ τίς ἐορτές πρὸς τιμὴν της, τοὺς παρακλητικούς κανόνες, τόν Ἀκάθιστο Ὑμνο τιμοῦμε καὶ δοξάζουμε τὴν Παναγία μας πού εἶναι ἡ ἀνακεφαλαίωση τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας καὶ ἡ πραγμάτωση «τῶν τύπων» καὶ «τῶν σκιῶν» τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐτσι ἡ Παναγία εἶναι «ἡ ἀφλεκτος βάτος» πού δέχτηκε μέσα της τό πῦρ τῆς θεότητος, ὅμως κατὰ τρόπο ὑπερφυσικό καὶ θαυμαστό δέν κάηκε. Εἶναι «ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας». Αὐτὴν ὑποσχέθηκε ὁ Θεός στό ἀνθρώπινο γένος μέ τό Πρωτευαγγέλιο ἀλλὰ καὶ αὐτὴν προαναγγέλλει ἀργότερα, σαφέστερα μέ τό στόμα τοῦ Προφήτη Ἡσαΐα «Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἔξει καὶ τέξεται Υἱόν καὶ καλέσουσι τό ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ». Εἶναι «ἡ ἐπουράνιος κλίμαξ δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός». «Ἡ κιβωτός τῆς Διαθήκης» ἡ ὁποία κράτησε μέσα της ὄχι ἀπλῶς τίς πέτρινες πλάκες μέ τό Δεκάλογο ἀλλὰ τόν ἴδιο τὸ Θεό πού ἔγραψε τό Νόμο. Εἶναι ἀκόμη ἡ Παναγία μας «ἡ ράβδος ἡ μυστική» πού «ἐξήνθησε τό ἀμάραντο ἄνθος», «ἡ χρυσή στάμνα ἡ φέρουσα τό Μάννα, τό γλυκαῖνον, τὰ τῶν εὐσεβῶν αἰσθητήρια», «ἡ θάλασσα, ἡ ποντίσασα Φαραῶ τόν νοητόν», «ἡ ὀλόφωτος νεφέλη, ἡ τοὺς πιστοὺς ἀπαύστως ἐπισκιάζουσα» καὶ τόσα ἄλλα «ῶν οὐκ ἔστιν ἀριθμός».

Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός γιά τὴν τιμὴ τῆς Παναγίας ἔλεγε «νά ἔχετε εὐλάβειαν εἰς ὅλους τοὺς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, νά, μά περισσότερο νά ἔχετε χίλιες φορές εἰς τὴν Δέσποινά μας τὴν Θεοτόκον Μαρίαν, διατί ὅλοι οἱ Ἅγιοι εἶναι δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἡ Δέσποινά μας ἡ Θεοτόκος εἶναι κυρά καὶ βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ πάσης νοητῆς καὶ αἰσθητῆς φύσεως, νά παρακαλεῖ διὰ τὰς ἁμαρτίας μας. Ἐπῆρε τὴν Θεοτόκον καὶ τὴν ἔκανε βασίλισσαν καὶ ἐτίμησε τό γένος τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο πρέπει, ἀδερφοί μου, νά τιμῶμεν τὴν Δέσποινά μας τὴν Θεοτόκον μέ νηστεῖες, προσευχές, ἐλεημοσύνης καὶ μέ καλά ἔργα».

Ἄς τιμοῦμε λοιπόν ἐκείνη πού ἀναδείχθηκε «οὐρανῶν ὑψηλότερα», «τιμιωτέρα τῶν Χερουβὶμ καὶ ἐνδοξοτέρα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεὶμ» ἔτσι ὥστε διὰ πρεσβειῶν της νά τύχωμεν τῆς Οὐρανόου Βασιλείας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ κ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟ

για τήν προτεινόμενη επέκταση του «*συμφώνου συμβιώσεως*» (12/6/2015)

Πρός
τόν Ἀξιότιμο κ. Νικόλαο Παρασκευόπουλο
Ἵπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας καί Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων
Ἐνταῦθα

Ἀξιότιμε κ. Ἵπουργέ,

Μέ τήν εὐκαιρία τῆς πρώτης ἐπίσημου ἐπικοινωνίας, σᾶς εὐχόμεθα καλή ἐπιτυχία καί εὐδωση τῆς θητείας σας στό κρίσιμο καί πολυεύθυνο χαρτοφυλάκιο, τό ὁποῖο σᾶς ἀνέθεσε ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἐπ' ὠφελεία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Συνοδική Ἐντολή καί Ἐξουσιοδοτήσει, ἀπευθυνόμεθα ἐπ' εὐκαιρία τῆς θέσεως στή δημοσιότητα τῆς νομοθετικῆς πρωτοβουλίας τοῦ παρ' ὑμῖν Ἵπουργείου γιά τό λεγόμενο «σύμφωνο συμβιώσεως», ὥστε νά θέσουμε ὑπ' ὄψιν σας τούς προβληματισμούς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κάποιοι ἀπό τούς ὁποίους δέν ἀφοροῦν μόνον στούς νεωτερισμούς τοῦ νέου νομοσχεδίου, ἀλλά στό σύμφωνο ὡς θεσμό, ὡς συνολική ἐπινόηση τοῦ νομοθέτη ἤδη ἀπό τό 2008, ὅταν θεσπίσθηκε στήν χώρα μας, χωρίς πάντως νά ὑπάρχει εἰδική ὑποχρέωση τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἀπό κανένα διεθνές κείμενο.

Προλογίζοντας ἐπισημαίνουμε, σχετικῶς πρός τήν προτεινόμενη επέκταση τοῦ «συμφώνου συμβιώσεως» στά ὁμόφυλα ζευγάρια, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπιθυμεῖ νά ἐπαναλάβει καί νά καταστήσει σαφές, ὅπως εἶχε πράξει κατά τήν ἀρχική νομοθέτηση τοῦ συμφώνου τό 2008, ὅτι διαφωνεῖ συνολικῶς μέ τό «σύμφωνο συμβιώ-

σεως», ἐν γένει καί καθ' ἑαυτό.

Καί τοῦτο διότι ἡ Ἐκκλησία τάσσεται ὑπέρ τοῦ χριστιανικοῦ γάμου, προτρέποντας τά ζευγάρια νά ἐνώσουν τίς ζωές τους μέσα σέ μία εὐλογημένη ἀπό τόν Θεό ἑγγαμη σχέση ἀγάπης. Ὅποιαδήποτε ἄλλη μορφή συμβιώσεως ἐκτός χριστιανικοῦ γάμου, εἴτε «πολιτικός γάμος» εἴτε «σύμφωνο συμβιώσεως», ἀπορρίπτεται ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο, ὄχι ἐπειδή ἡ Ἐκκλησία ἐξαντλεῖται σέ στείρα ἄρνηση τῆς ἐποχῆς, ἀλλά διότι ἔχει τή δική της θετική καί διαχρονική πρόταση πρός τόν ἄνθρωπο, γιά νά ἔχει πληρότητα στή ζωή του.

Στήν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία πιστώνεται ιστορικά ὅτι παρέλαβε τό προχριστιανικό περιεχόμενο τοῦ γάμου καί τόν μετέτρεψε ἀπό διαδικασία ἀγοραπωλησίας τῆς γυναίκας σέ «Μυστήριο μέγα», ὅπως τό ὀνομάζει ὁ Παῦλος στήν «Πρός Ἐφεσίους» ἐπιστολή του (ε', 32), σέ ὁμότιμη σχέση συναρπαγῆς ἄνδρα καί γυναίκας καί καταργήσεως τοῦ «ἐγώ», ὅμοια μέ τήν ἀγαπητική σχέση πού ὁ Νυμφίος Χριστός ἔχει μέ τήν Ἐκκλησία του.

Παρ' ὅτι λοιπόν τό «σύμφωνο συμβιώσεως» καμμία σχέση δέν ἔχει μέ τήν πρόταση ζωῆς, πού κομίζει ἡ Ἐκκλησία, θέλουμε νά θέσουμε ὑπ' ὄψιν τῆς Πολιτείας εὐρύτερες παρατηρήσεις

γιά τό ήθικό καί κοινωνικό μήνυμα, πού ἐκπέμπει ό θεσμός του «συμφώνου συμβιώσεως»:

Πρώτον, ἐπειδή ή πολιτική (ἔπρεπε νά) εἶναι καί ἄσκηση ήθικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν πολιτῶν, πρέπει νά ἐπισημανθεῖ δημοσίως τό ήθικό μήνυμα πού στέλνει ή Πολιτεία στούς πολίτες μέσω του «συμφώνου συμβιώσεως»: ὅτι, ἐπειδή ὁ γάμος φαντάζει στήν σημερινή κοινωνία τῶν εὐκόλων λύσεων βαριά εὐθύνη, τό Κράτος θεσπίζει ἕνα νομικό ὑποκατάστατο του μυστηρίου του γάμου, μιά δῆθεν «ἐλαφρά μορφή», «μή ἔγγαμης» συμβιώσεως, γιά τήν ὁποία ὅμως ὁ νομοθέτης προβλέπει σχεδόν πλήρη ἑξομοίωσή της μέ τόν γάμο ἀπό πλευρᾶς ἐννόμων συνεπειῶν.

Αὐτή ή σκαιά ἀπομίμηση του γάμου ἀπευθύνεται σέ ὅσους θέλουν νά δημιουργήσουν σχέση καί οἰκογένεια ξεγελώντας τόν ἑαυτό τους ὅτι δέν ἀναλαμβάνουν κάποια σοβαρή εὐθύνη, πού θά τούς ἀκολουθεῖ ἐφ' ὅρου ζωῆς, καί ὅτι μποροῦν ἀνά πάσα στιγμή νά ἀποφύγουν τίς δυσκολίες. Ἔτσι, ὁ δημοκρατικός νομοθέτης παραπλανᾷ τούς πολίτες ὅτι δῆθεν τό πρόβλημα τῆς ρευστότητας καί τῆς ἀποτυχίας τῶν σημερινῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων ἔγκειται στήν νομική τους μορφή ὡς «γάμου» ἢ ὡς μή ἔγγαμης «συμβιώσεως». Υἱοθετεῖ δηλαδή τό Κράτος τήν πλαστή εἰκασία ὅτι τό θεσμικό ἀντίδοτο στό σύγχρονο πρόβλημα τῆς ἀνασφάλειας τῶν ἀνθρώπων σχέσεων εἶναι ή «μή ἔγγαμη» συμβίωση, ἐνῶ τό πραγματικό ζήτημα βρίσκεται στήν ἀπουσία βάρους, εἰλικρίνειας, σοβαρότητας καί ἀληθινῆς ἀγάπης, στήν ἔλλειψη διαθέσεως γιά τήν παραμικρή κατάργηση του ἐγωισμοῦ καί προσχώρηση στό «ἐμεῖς».

Μέσα σ' αὐτήν τήν μορφή ἐξώγαμης συμβιώσεως φυσικά μποροῦν νά γεννηθοῦν παιδιά, γιά τά ὁποία ὁ θεσμός του συμφώνου ἀναγνωρίζει ὡς πατέρα τους τόν «συμβαλλόμενο» ἄνδρα, πού ἔχει ὑπογράψει «ιδιωτικό συμφωνητικό» μέ τήν «ἀντισυμβαλλόμενη» μητέρα τους. Προβλέπεται ὅμως ὅτι ή συμβίωση αὐτή, πού συμφωνεῖται ἐνώπιον συμβολαιογράφου, δέν ἔχει καμία ὑποχρεωτική ἐλάχιστη διάρκεια, δέν ὑπάρχει ἀνώτατος ἐπιτρεπτός ἀριθμός συμφώνων συμβιώσεως γιά κάποιον, ἐνῶ λύεται ἀνά πάσα στιγμή μέ ἀπλή ἐξώδικη δήλωση του ἑνός μέρους πρὸς τό ἄλλο. Τά παραπάνω χαρακτηριστικά παρέχουν τίς ἐνδείξεις του αὐτοκαταστροφικοῦ μοντέλου ζωῆς, πού εἰσηγείται τό «σύμφωνο συμβιώσεως»: δέν ἔχει σημασία

«τίς ππαιεῖ», δέν ὑπάρχει κἄν ή ἔννοια τῆς εὐθύνης καί τῆς ὑπαιτιότητας, ὅπως στό γάμο, ἀντίθετα ὁποιοσδήποτε μπορεῖ νά ἀποχωρήσει ὁποτεδήποτε, ἐπειδή ἀπλῶς ἄλλαξε γνώμη καί νά συνάψει διαδοχικῶς ἀπεριόριστα σύμφωνα συμβιώσεως. Πρακτικά, ή εὐκολία συνάψεως καί λύσεως του συμφώνου συμβιώσεως, χωρίς μάλιστα ἀριθμητικό περιορισμό, φέρνει τήν Ἑλλάδα, σέ θεσμικό ἐπίπεδο, πολύ κοντά στήν νόμιμη πολυγαμία τῶν μουσουλμανικῶν κοινωνιῶν. Ἐπιπλέον τό σύμφωνο συμβιώσεως, ἄν καί διαφημίζεται ὡς νομοθετική πρόοδος, ἀποτελεῖ οὐσιαστικά ἐπιστροφή στήν ρωμαϊκή ἐποχή καί στόν ὁμόλογο θεσμό τῆς «παλλακείας», πού χρησιμοποιήθηκε ἀπό ὅσους συμβίωναν χωρίς πρόθεση ἔγγαμης συμβιώσεως.

Μέσα ὅμως στά σημερινά συμφραζόμενα, τό νομοθέτημα, ἀκολουθώντας ἕνα ἀκραίο καταλιστικό μοντέλο του ἀτομιστή καταναλωτή ἀνθρώπου, πού ἔχει μόνο δικαιώματα στήν προσωπική εὐδαιμονία, χωρίς καμία εὐθύνη καί ὑποχρέωση, ἀποτελεῖ νεοφιλελεύθερη ἐπιβράβευση τῆς ἀνευθυνότητας στίς διαπροσωπικές σχέσεις καί τίς ὑποβιβιβάζει σέ ἀπλή συναλλαγή ἐνώπιον του συμβολαιογράφου. Ἡ μεγαλύτερη ἀπαξία του «συμφώνου συμβιώσεως», ή ὁποία πρέπει νά γίνει ἀντιληπτή ἀσχέτως ἐάν κανεῖς πιστεύει ἢ ὄχι στό μήνυμα του Χριστοῦ, εἶναι ὅτι δίνει τό δικαίωμα ἐγκαταλείψεως του συντρόφου καί τῶν τυχόν παιδιῶν, σάν νά πρόκειται γιά ὑπαναχώρηση ἀπό κάποια ἐπιτόλεια ἀγορά καταναλωτικοῦ προϊόντος.

Δεύτερον, τό ἐπίκεντρο τῆς ἀνησυχίας μας ἀποτελεῖ ή ἴδια ή ἀλλοίωση τῆς ἔννοιας τῆς «οἰκογένειας» ἀπό τό Κράτος, πού εἶναι ὑποχρεωμένο κατά τό Σύνταγμα νά τήν προστατεύει καί ή ὁποία, μέ τό ἐπίμαχο προϊόν του νομοθετικοῦ σωλήνα, μετατρέπεται σέ ἀπλό συνταξιοδοτικό καί οἱ σύζυγοι σέ συνταξιοδότης ἢ ἀντισυμβαλλόμενος. Τό Κράτος λοιπόν μή ἀρκούμενο στήν ὑφιστάμενη δυνατότητα ἀναγνωρίσεως τῆς πατρότητας γιά τά τέκνα ἐκτός γάμου, προχωρεῖ πλέον καί στήν θέσπιση τῆς «ἐξώγαμης οἰκογένειας». Οἱ λόγοι, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων οἱ κοινωνίες διαχρονικά περιέβαλαν μέ νομικό κῦρος τό γάμο καί μέ αὐστηρές διατυπώσεις τήν σύσταση καί τή διάλυση τῆς οἰκογένειας ἦταν, μεταξύ ἄλλων, ή ἀνάδειξη του ἀγαθοῦ τῆς συζυγικῆς πίστεως καί ή ἀξίωση τῆς Πολιτείας γιά αἴσθημα εὐθύνης τῶν γονέων ἀέναντι

στά παιδιά, τόσο για λόγους ήθικης τάξεως, όσο και για λόγους κοινωνικής συνοχής. Τό γεγονός ότι σήμερα και η συζυγική πίστη και η υπεύθυνη ανατροφή τών παιδιών συμβαίνει νά έχουν πληγεί, και μέσα στόν χριστιανικό γάμο, δέν νομίζουμε ότι αποτελεί επαρκή δικαιολογία τής Πολιτείας για μιά βολική επίσημοποίηση τής άποτυχίας τού συγχρόνου ανθρώπου νά κρατήσει σχέσεις ζωής και νά αναλάβει ευθύνες. Έκτός και εάν η πολιτική αντίληψη τού νομοθέτη είναι ότι τό Κράτος όφείλει νά παραμένει άπλός παρατηρητής, πού δέν πρέπει νά παρεμβαίνει στό κοινωνικό γίγνεσθαι ή ακόμα νά δίνει και ώθηση στόν κατήφορο, προκειμένου νά μήν κατηγορηθεί για συντηρητισμό ή ότι δέν εισακούει τό «μήνυμα τής έποχής».

Η ύπαρξη ή μή σταθερών οικογενειών δέν μπορεί νά αντιμετωπίζεται από τόν νομοθέτη μόνον ως άπορροια τής έλευθερίας και ιδιωτικότητας τών πολιτών, ώστε νά τούς παρέχεται τό νομικό δικαίωμα δημιουργίας άσταθών και ρευστών ενώσεων, αντί οικογενειών. Όφείλει νά άπασχολεί τό Κοινωνικό Κράτος ή συντήρηση τού οικογενειοκεντρικού χαρακτήρα τής έλληνικής κοινωνίας, όχι μόνο ως άποτέλεσμα ύλικών συνθηκών, αλλά και μέσω τής κατάλληλης άγωγής υπεύθυνων πολιτών, τήν όποία κάθε άλλο παρά προάγει ό θεσμός τού «συμφώνου συμβίωσης». Έπειδή άφορᾶ σέ ανθρώπινες ζωές, ένηλικων και παιδιών, τό πρόβλημα τής άνεύθυνης δημιουργίας σχέσεων και παιδιών δέν μπορεί νά αντιμετωπίζεται από τήν Πολιτεία μέ τήν νοοτροπία προσωρινών τακτοποιήσεων, όπως αντιμετωπίζεται ή αυθαίρετη δόμηση οικοδομών.

Τρίτον, δεδηλωμένος από καιρό στόχος τού όργανωμένου άκτιβισμού γύρω από τήν θέσπιση συμφώνου συμβίωσης όμόφυλων ζευγαριών δέν είναι μόνον ή νομική άναγνώριση τής συμβίωσέως τους, αλλά περαιτέρω ή κατοχύρωση δικαιώματος για από κοινού άσκηση γονικής μέριμνας παιδιών (μέσα από υίοθεσίες, παρένθετες μητέρες κ.λπ.) από όμόφυλα ζευγάρια. Η Πολιτεία πρέπει νά άποφασίσει, από

τώρα, εάν καθιστώντας θεσμό τού κράτους μας τήν «όμοφυλοφιλική συμβίωση», είναι έτοιμη νά προχωρήσει και στό επόμενο βήμα τής «όμοφυλοφιλικής οικογένειας», για τήν όποία ή ίδια θά έχει δημιουργήσει τίς άξιακές προϋποθέσεις διεκδικησέως της, αφού εισάγει ρητώς πλέον διατάξεις για τό σύμφωνο συμβίωσης μέσα στό βιβλίο τού Άστικού Κώδικα για τό οικογενειακό δίκαιο. Κατά τόν ίδιο τρόπο, όταν ή Πολιτεία τό 2008 καθιέρωσε τό «σύμφωνο συμβίωσης» μεταξύ έτερόφυλων ζευγαριών, δέν είχε αναλογισθεί από τότε ποιά θά ήταν ή άπάντηση άπέναντι στά αιτήματα για τήν επέκτασή του στους όμοφυλόφιλους και τήν έν τῷ μεταξύ έκδοθείσα καταδικαστική άπόφαση τού Εὐρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Τίς άνωτέρω παρατηρήσεις και άνησυχίες σάς υποβάλλουμε επειδή, όπως και ή Πολιτεία, έτσι και ή Έκκλησία διακονεί τόν Άνθρωπο, άν και μέ άλλη στόχευση, τόν άγιασμό τής ζωής του. Η έσχατολογική όπτική και ή δισχιλιετής πορεία τής Έκκλησίας τής έχει δώσει τή δυνατότητα μακρόπνοης θεωρήσεως άπέναντι στό πολιτειακό άξιακό σύστημα υπεράνω τών προσωραίων αναγκών, πού αυτό συχνά νομίζει ότι έξυπηρετεί. Πέραν τού γεγονότος ότι τό σύμφωνο συμβίωσης άποτελεί όπισθοδρόμηση σέ έθιμα και θεσμούς ειδωλολατρικών εποχών, όφείλουμε, εκ λόγων άγάπης για τόν Άνθρωπο, νά προειδοποιήσουμε τήν Πολιτεία ότι τό επίμαχο «συμφωνητικό» παρασύρει σέ άπατηλή διέξοδο όλους όσους στοχεύει νά βοηθήσει· είναι ένα πιστοποιητικό καθωσπρεπισμού, πού κινείται μακριά από τήν αλήθεια και θά περιπλέξει τίς ζωές τους σέ χειρότερες περιπέτειες.

Μέ τήν πεποίθηση ότι τυγχάνει τής κατανοήσεώς σας ή σημασία τών ως άνω έκτεθέντων, και μέ τήν έλπίδα ότι στόν σχεδιασμό και στίς άποφάσεις σας θά συνεξετάσετε τίς σχετικές θέσεις τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, σάς άπευθύνουμε τήν ευχή ό Θεός νά σάς εύλογει και νά σάς ενισχύει στά ευθυνοφόρα καθήκοντά σας.

† Ο Άθηνών Ι Ε Ρ Ω Ν Υ Μ Ο Σ,
Πρόεδρος

Ο Αρχιγραμματεύς
† Ο Μεθώνης Κλήμης

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

κ. Νίκου Παρασκευόπουλου:

Πρός την Αὐτοῦ Μακαριότητα
Τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος
κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟ Β΄
Μακαριώτατε,

Σ ἄς εὐχαριστῶ θερμά γιά τίς εὐχές γιά καλή εὐδὼση τῆς θητείας μου καί γιά τούς προβληματισμούς τούς ὁποίους θέτετε ὑπόψη μου μέ τήν ἀπό 12/6/2015 ἐπιστολή Σας.

Στούς κρίσιμους αὐτούς καιρούς ἡ ἐπικοινωνία τῶν πολιτικῶν λειτουργῶν μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας, μέ τήν ὁποία ἡ ἑλληνική Πολιτεία συνδέεται ἱστορικά καί θεσμικά, εἶναι ἰδιαίτερα σημαντική. Τιμώντας τόν μακρόχρονο αὐτό δεσμό, ἀλλά καί τούς πολίτες ἐκείνους πού μέ τό λόγο σας ἐκπροσωπεῖτε ὡς πιστούς, ἐπιθυμῶ μέ τή σειρά μου νά Σᾶς ἀπαντήσω, μέ εἰλικρινές πάντοτε πνεῦμα διαλόγου.

Ἐπιτρέψτε μου καταρχᾶς νά Σᾶς βεβαιώσω ὅτι ἡ Πολιτεία σέβεται τή διαχρονική πρόταση ζωῆς πού ἔχει ἡ Ἐκκλησία γιά τόν ἄνθρωπο καί τήν προάσπιση ἐκ μέρους της μόνο τοῦ χριστιανικοῦ γάμου. Ἡ νομοθετική πρωτοβουλία τῆς Πολιτείας γιά τήν ἐπέκταση τοῦ ἰσχύοντος συμφώνου συμβίωσης μέ κανένα τρόπο δέν συνιστᾶ εὐνοια ἢ πολύ περισσότερο προτίμηση ἑνός ἄλλου τύπου γάμου ἢ ὑποτίμηση τῆς οἰκογένειας. Ὁ γάμος καί ἡ οἰκογένεια ἀποτελοῦν πάντοτε βασικά κύτταρα τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου μας καί διαχρονικά ρυθμίζονται καί προστατεύονται θεσμικά.

Μιά ἔνσταση περί προώθησης μέ τό συγκεκριμένο θεσμό τῆς πολυγαμίας ἢ τῆς παλλακείας θά μπορούσε ἄλλωστε νά διατυπωθεῖ καί γιά τήν ἴδια τή δυνατότητα διάλυσης τοῦ γάμου. Ἡ δυνατότητα αὐτή ὡστόσο δέν ἀναγνωρίζεται μόνο ἀπό τήν Πολιτεία ἀλλά καί ἀπό τήν ἴδια

τήν Ἐκκλησία, προκειμένου νά μή συνεχίζονται δεσμοί πού δέν ἀνταποκρίνονται πλέον στά αἰσθήματα τῶν ἐμπλεκόμενων προσώπων. Ἡ Πολιτεία ὀφείλει νά σέβεται τήν ἐπιλογή τῶν ἀνθρώπων, πιστῶν ἢ ὄχι, νά διαμορφώνουν καί ἄλλες μορφές σχέσεων ἀγάπης καί συνύπαρξης, πέραν τοῦ γάμου, παρέχοντας ἕνα πλαίσιο νομικῶν ἐγγυήσεων πού θά διασφαλίζει τήν προστασία τῶν εὐάλωτων μερῶν καί θά συμβάλλει σέ μιά ἁρμονική κοινωνική συμβίωση.

Συμμερίζομαι ἐπίσης τήν ἀνησυχία τῆς Ἐκκλησίας γιά τόν ἀτομικισμό πού χαρακτηρίζει τίς σύγχρονες κοινωνίες καί πού μπορεῖ νά εὐθύνεται γιά τήν ψυχική καί κοινωνική ἀπομάκρυνση τῶν προσώπων ἀπό τήν κοινοτική καί οἰκογενειακή συνύπαρξη καί ἀλληλεγγύη. Ὡστόσο, ἡ θεσμοθέτηση τοῦ συμφώνου συμβίωσης, δηλαδή ἡ θεσμική κατοχύρωση μιᾶς πιά «χαλαρῆς» ἀπό τό γάμο μορφῆς συμβίωσης δέν προωθεῖ τόν ἀτομικισμό, ἀλλά τήν αὐτονομία, δηλαδή τήν ἐντός πλαισίων ἐλεύθερη διαμόρφωση τῶν σχέσεων καί τήν ἀνάληψη τῆς σχετικῆς διαπροσωπικῆς εὐθύνης. Ὑπό τήν ἔννοια αὐτή, συμβάλλει στή διαμόρφωση πολλῶν καί διαφορετικῶν «ἐμεῖς», συνειδητῶν, ἐλεύθερων καί συνάμα ὑπεύθυνων.

Ἡ ἀντίληψη πού διαπνέει τή σχεδιαζόμενη μεταρρύθμιση τοῦ συμφώνου συμβίωσης εἶναι ἡ ἐξῆς: ἡ πρόταξη τοῦ παραδοσιακοῦ τύπου γάμου καί οἰκογένειας δέν ἐπιτρέπεται νά ὀδηγεῖ σέ ἐπιβολή. Ἐπιβολή ὅμως θά συνιστοῦσε ἡ ἀποστέρηση ὁποιοῦδήποτε ρυθμιστικοῦ πλαισίου

γιά τις προσωπικές και περιουσιακές σχέσεις εκείνων που συμβιώνουν με άλλους τρόπους και δεσμούς. Η πλήρης απουσία ρύθμισης θά ήταν επικίνδυνη για όλους, για την κοινωνική πραγματικότητα και τις ανάγκες της και ιδίως για τό κράτος δικαίου: θά ανέκυπταν διαρκώς δυσκολίες στις επαφές με τις δημόσιες αρχές, στην εκπαίδευση, στην κοινωνική ασφάλιση, στην εργασία και γενικά άδικιες και τλαιπωρίες που δέν θά μπορούσαν νά γίνονται άνεκτές ουδέτερα ή τιμωρητικά από την οργανωμένη κοινωνία.

Μέ δυό λόγια, ή έμμεση κρατική πίεση προς τούς πολίτες νά επιλέξουν ένα συγκεκριμένο τύπο για τή συμβίωσή τους δέν θά ταίριαζε ούτε μέ τά θεσμικά προτάγματα τής δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, ούτε, τολμώ νά πώ, μέ τή χριστιανική φιλαλληλία και τήν αρχή ότι τό πρόσωπο επιτυγχάνει τή σωτηρία του μέσα από έπιλογές που πραγματώνει μέ ελεύθερη βούληση.

Η Πολιτεία όφειλει εξάλλου νά ανταποκριθεί στή νομική και άξιακή της δέσμευση για τό σεβασμό τής έτερότητας κάθε προσώπου και για τή σταδιακή άρση των διακρίσεων λόγω φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.

Αναφορικά δέ μέ τή θέσπιση τής δυνατότητας σύναψης γάμου άνεξαρθήτως φύλου και μάς μεταρρύθμισης του θεσμού τής υίοθεσίας, ή σοβαρότητα αυτών των ζητημάτων επιβάλλει νά μήν υπάρξει βιασύνη. Προφανώς θά άποτελέσουν άντικείμενο συζήτησης στό πλαίσιο μάς συνολικής επανεξέτασης του οικογενειακού δικαίου, όπου ή Έκκλησία και όλοι οι έμπλεκόμενοι κοινωνικοί φορείς θά μπορέσουν νά εκθέσουν άναλυτικά τις άπόψεις τους. Αντιλαμβάνομαι ότι για τήν Έκκλησία ή επαφή των όμοφύλων συνιστά άμαρτία, γνωρίζω όμως επίσης καλά ότι για τήν έννομη και δή τή συνταγματική τάξη συνιστά δικαίωμα στον άυτοπροσδιορισμό και στή διαφορά.

Άλλωστε, ή χώρα μας σέβεται τούς θεσμούς τής Εύρώπης και μάάλιστα τις σχετικές άποφάσεις του Εύρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Άνθρώπου. Δέν είναι καθόλου άμελητέο ζήτημα μάάλιστα τό γεγονός ότι ή διεθνής κοινότητα, ιδίως τά περισσότερα κράτη τής Εύρώπης, έχουν αναγνωρίσει άνάλογο θεσμό και καλούν τή χώρα μας νά πράξει τό ίδιο.

Θά ήθελα τέλος νά ύπογραμμίσω ότι ή άνάρτηση μάς σχετικής ρύθμισης στην ιστοσελίδα του Ύπουργείου Δικαιοσύνης δέν συνιστά τή θεσμικά προβλεπόμενη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης, ή όποία θά ακολουθήσει.

Άποτελεί όμως ένα πιό έγκαιρο βήμα δημόσιου διαλόγου για τή μεταρρύθμιση του ήδη ισχύοντος από τό 2008 συμφώνου συμβίωσης.

Κλείνοντας, θά ήθελα νά Σάς εύχαριστήσω ξανά για τούς προβληματισμούς που μου κάνατε τήν τιμή νά εκθέσετε και νά εκφράσω τήν έλπίδα ή δημόσια επικοινωνία νά άποτελεί πάντοτε τή βάση των άρμονικών σχέσεων τής Πολιτείας μέ τήν Έκκλησία.

Μέ σεβασμό,
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ
ΣΥΝΑΞΑΡΙ¹

Ο όσιος Μαρκιανός

Η πρώτη άρετή των Άγίων είναι ή διάκριση, ή ίκανότης δηλαδή νά ξεχωρίζουν κάθε φορά άνάμεσα στα πρόσωπα, στα πράγματα και στις περιστάσεις. Τι είναι ή άρετή αυτή και τι σημασία έχει τό καταλαβαίνομε, όταν μελετούμε τούς βίους των όσίων Άσκητών, όπως του όσίου Μαρκιανού, του όποιου ή Έκκλησία σήμερα (2 Νοεμβρίου) έορτάζει τή μνήμη. Ένα περιστατικό από τό βίο του όσίου Μαρκιανού μάς δίνει νά καταλάβωμε τι είναι ή διάκριση. Φιλοξενούσε κάποτε κάποιον μοναχό κι όταν του έστρωσε φτωχικό τραπέζι, εκείνος μέ κανέναν τρόπο δέν ήθελε νά φάγη, γιατί πάντα έτρωγε μετά τον Έσπερινό. Τότε ο Μαρκιανός του είπε: Λυπούμαι, γιατί έκαμες τόσο δρόμο κι ήρθες νά δής έναν φιλόπονο και φιλόσοφο άσκητή, καθώς περίμενες, κι άντι γι' αυτό, βρήκες έναν κάπηλο και άσωτο. Και μεις, άδελφέ μου, σαν και σέ, τρώμε όταν βραδιάση «άλλ' ίσμεν ότι τής αγάπης τό χρῆμα τής νηστείας έστι τιμιώτερον».

* Έπισκόπου, Διονυσίου Λ. Ψαριανού, Μικρός Συναξαριστής.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γιὰ τὴν ὁμοφυλοφιλία

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ: ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

«Εἶναι ἀδύνατο νὰ προβλέψουμε τί θὰ γίνει μὲ τίς σεξουαλικές διαφοροποιήσεις στό μέλλον, σέ διακόσια ἢ τριακόσια χρόνια. Ἐνα πράγμα δέν πρέπει νὰ λησμονοῦμε: οἱ ἄνδρες καί οἱ γυναῖκες ἐμπλέκονται σέ ἕναν ἰστό αἰώνων πολιτιστικῶν προσδιορισμῶν, πού εἶναι σχεδόν ἀδύνατο νὰ ἀναλυθοῦν στήν πολυπλοκότητά τους. Εἶναι πλέον ἀδύνατο νὰ μιᾶμε γιὰ «γυναίκα» ἢ γιὰ «ἄνθρωπο» χωρίς νὰ παγιωθῶμε μέσα σέ ἕνα ἰδεολογικό θέατρο, ὅπου ὁ πολλαπλασιασμός ἀναπαραστάσεων, ἀντανაკλάσεων, ἀναγνωρίσεων, μετασηματισμῶν, παραμορφώσεων, συνεχούς ἀλλαγῆς εἰκόνων καί φαντασιώσεων, ἀκυρώνει ἐκ τῶν προτέρων ὅποιαδήποτε ἐκτίμηση». Ἡ παραπάνω διατύπωση πρὶν ἀπό 50 περίπου χρόνια ἀπό τίς Helene Cixous and Catherine Clement, στό πολύ διεισδυτικό ἔργο τους *La Jeune Nee*, 1975 (ἀγγλ. μετ. *The Newly Born Woman*, 1986), δίνει νομίζω ἀνάγλυφα τὸ πλαίσιο μέσα στό ὁποῖο καλεῖται ἡ Ἐκκλησία νὰ καταθέσει τὴν μαρτυρία της γιὰ θέματα κοινωνικῆς καί ἀτομικῆς ἠθικῆς.

Τίς τελευταῖες δεκαετίες, κυρίως μετὰ τὸν πόλεμο, νέα ἠθικά ζητήματα ἔχουν ἀνακύψει στὰ πλαίσια κυρίως τῆς χριστιανικῆς ἱεραποστολῆς, ἔχοντας προηγου-

Τοῦ Πέτρου Βασιλειάδη*

μένως ξεσπάσει κατὰ κύματα στίς ἀκτές τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ἀναγκάζοντας τὸν χριστιανικό κόσμο, καί κυρίως τὴ θεολογία, νὰ ἀπαντοῦν σχεδόν πάντοτε ἐν θερμῷ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπολογητικά, ἀγνοώντας τίς περισσότερες φορές τὰ νεότερα δεδομένα τῆς ἐπιστήμης (βλ. τίς ἀντιδράσεις σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο – δυστυχῶς μὲ βιαιότερο τρόπο στίς Ὁρθόδοξες κοινωνίες – ἐναντίον τῶν λεγόμενων παρελάσεων ὑπερηφάνειας [*Pride Parades*]). Ἄλλωστε αὐτὴ ἡ πραγματικότητα ἀνάγκασε τὴν παγκόσμια χριστιανικὴ κοινότητα

νὰ συμπεριλάβει καί τὰ νέα ἠθικά διλήμματα (μὲ ἔμμεση, ἀλλὰ σαφῆ ἀναφορά στὴν ὁμοφυλοφιλία) στὴν ἀπόφαση τοῦ ΠΣΕ γιὰ τὴ συμμετοχὴ τῶν Ὁρθόδοξων στὸν πολυμερῆ οἰκουμενικό διάλογο.

Ἡ διεισδυτικότητα τοῦ θέματος τῆς ἀλλαγῆς αὐτῆς τῶν ἠθῶν ἦταν ἰδιαίτερα ἐμφανῆς στίς Ἠνωμένες Πολιτεῖες καί τὴ Μεγάλῃ Βρετανία, τόσο ἐξαιτίας τῆς περιβόητης ἔκθεσης τοῦ Κίνσεϊ (*Kinsey Report*) πού ἐπιβεβαίωσε ὅτι μεταξύ 5 καί 10% τοῦ παγκόσμιου πληθυσμοῦ εἶναι ἀποκλειστικά ἢ κατὰ κύριο λόγο ὁμοφυλόφιλης κλίσης (*homosexual inclination*), ὅσο κυρίως ἐξαιτίας τῆς ἀποποινικοποίησης τῆς σεξουαλικῆς (κυρίως τῆς ὁμοφυλόφιλης) συμπεριφορᾶς. Στὴν Μ. Βρετανία ἀπὸ τὴ δεκαετία τοῦ '60 ἡ ὁμοφυλόφιλη πράξη μεταξύ συναινούστων ἐνηλίκων ἄνω τῶν 21 ἐτῶν σέ ἰδιωτικό χωρὸς ἔπαψε νὰ ἀποτελεῖ ποινικό ἀδίκημα [*The Sexual Offenses Act* τοῦ 1967], καί οἱ ΗΠΑ ἀπὸ τίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ '70 κατήγγησαν ὅλους τοὺς νόμους πού κατηγοριοποιοῦσαν τὴν ὁμοφυλοφιλικὴ δραστηριότητα ὡς ἀδίκημα κολάσιμο ἀπὸ τὸ νόμο. Βλ. χαρακτηριστικά τὴν διατύπωση τοῦ John R. W. Stott, *Homosexual Partnerships: Why Same-Sex Relationships Are Not a Christian Option* (Downers Grove, IL: InterVarsity, 1985: «Σήμερα ὑπάρχει σαφῆς διάκριση μεταξύ τοῦ τί

* Ὁ Πέτρος Βασιλειάδης εἶναι Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ ΑΠΘ. Ἡ παρούσα δημοσίευση εἶναι ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Καθηγητοῦ στὸ Β' Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο τοῦ Κέντρου Ἀποστόλου Παύλου τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ. μὲ θέμα: «Θρησκείες, θεσμοί, πολιτισμοί μέσα στό ἔργο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Συνάντηση καί Ὑπέρβαση ἐν Χριστῷ», πού ἔγινε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Α.Π.Θ., στίς 12 καί 13 Μαΐου 2015.

είναι ἀμαρτία καὶ τί εἶναι ἓνα ἔγκλημα: Ἡ μοιχεία ἦταν πάντα ἀμαρτία, ἀλλὰ στίς περισσότερες χῶρες δέν ἀποτελεῖ ἀδίκημα κολλάσιμο ἀπό τό νόμο. Ὁ βιασμός, ἀντιθέτως, συνεχίζει νά εἶναι καί ἀμαρτία καί ἔγκλημα. Αὐτό ἔχει ὀδηγήσει σέ σύγχυση καί, τελικά, στό ἐρώτημα ἂν κάτι τό ὁποῖο δέν εἶναι ἔγκλημα πρέπει νά θεωρεῖται ἀμαρτία» (σελ. 5).

Ἐπειδή σέ θεολογικό ἐπίπεδο – ἐξ αἰτίας καί τῆς μεγάλης προτεσταντικῆς παράδοσης αὐτῶν τῶν κρατῶν – ἡ ἀντιπαράθεση κατά κύριο λόγο ἔλαβε χώρα μέ μεγάλη ὀξύτητα σέ ἐπίπεδο βιβλικῆς ἐπιστήμης, καί ἐπειδή οἱ κύριες βιβλικές ἀναφορές στό θέμα – πού σημειωτέον εἶναι ἀναλογικά ἐλάχιστες ἕως μηδενικές στή λοιπή βιβλική γραμματεία, συμπεριλαμβανομένης καί τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἱστορικοῦ Ἰησοῦ – προέρχονται ἀπό τήν γραφίδα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει τῆς Σχολῆς του, στήν παύλεια μόνο διδασκαλία θά περιοριστοῦμε, κάνοντας μόνον ἕμμεσες ἀναφορές στίς λοιπές βιβλικές ἀναφορές ἐπί τοῦ θέματος (Α' Μέρος, βιβλικό). Γιά μιᾶ σφαιρική, ὅμως, θεώρηση τοῦ θέματος τῆς ὁμοφυλοφιλίας εἶναι ἀπαραίτητη καί ἡ ἐκ νέου θεώρηση τῆς ιδιαιτερότητας τῆς Ὁρθόδοξης, ἀλλά καί γενικότερα τῆς χριστιανικῆς ἐρμηνευτικῆς (Β' Μέρος, ἐρμηνευτικό).

ΜΕΡΟΣ Α': Η ΠΑΥΛΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Δέν θά ἐπεκταθοῦμε στήν οὐσία τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου γιά τό ζήτημα τῆς ὁμοφυλοφιλίας, ὁ ὁποῖος κινεῖται σέ ὑψηλό ἐπίπεδο, καί φυσικά εἶναι πλουσιότατος, δέν παύει ὅμως νά ἐμφορεῖται ἀπό συγκεκριμένες ἰδεολογικές προϋποθέσεις. Δέν θά ἐπεκταθοῦμε ἐπίσης καί στό γενικότερο ζήτημα τῆς ἀπαραίτητης διάκρισης μεταξύ τοῦ ἐφάρμαρτου

τῆς ὁποίας πράξεως καί τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Οὔτε θά ὑπεισέλθουμε στίς πολύ ἐνδιαφέρουσες ἐρμηνευτικές ἀναλύσεις καί ἐξηγητικές προτάσεις τῶν συγκεκριμένων βιβλικῶν χωρίων, πού ἔχουν ἐπικρατήσει μέ τήν βοήθεια τῶν νέων ἐρμηνευτικῶν μεθόδων σχεδόν καθολικά στή νεότερη βιβλική ἐπιστήμη (τιμῆ-ἀτιμία/αἰσχύνη=> ἀναδεικνύοντας τόν ἀνατρεπτικό καί ριζοσπαστικό χαρακτήρα τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἱστορικοῦ Ἰησοῦ καί τῆς Πρώτης Ἐκκλησίας).

Θά περιοριστοῦμε σέ μιᾶ πρώτη περιγραφική καταγραφή τῶν βιβλικῶν δεδομένων, κυρίως γιατί στόχος μας εἶναι ἡ συμβολή τῆς βιβλικῆς ἐπιστήμης – ὅσο πιό οὐδέτερα γίνεται – στήν διαμόρφωση μιᾶς σφαιρικῆς καί ὀλοκληρωμένης θεολογικῆς ἀποψῆς γιά μιᾶ αὐθεντική, περιεκτική καί ἀποτελεσματική χριστιανική μαρτυρία.

1. ΤΑ ΠΑΥΛΕΙΑ ΒΙΒΛΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Ἡ κύρια ἀναφορά γιά τό θέμα μας βρίσκεται στήν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή (1:26-27), ἐνῶ δευτερεύουσες, πλὴν ὅμως σημαντικές, ἀναφορές βρίσκουμε καί στοὺς περίφημους καταλόγους διαστροφῶν (Lists of Vices) τῆς Α' Κορ (6:9-10, βλ. καί 5:11) καί στήν Α' Τιμ (1:9-10).

Ἐπάρχει καί μιᾶ ἀκόμη ἕμμεση ἀναφορά στήν Κ.Δ. στήν ἐπιστολή Ἰούδα (στ. 7) μέ τήν ἀναφορά στά Σόδομα καί Γόμορρα, πού συνειρμικά ἐπικράτησε καί στή νεοελληνική νά συνδέεται κυρίως μέ τήν ὁμοφυλοφιλία. Ὁ ἀκριβῶς ὅμως προηγούμενος στίχος στήν ἐπιστολή Ἰούδα (6) μᾶλλον ὑπονοεῖ τή σεξουαλική σχέση τῶν ἀγγέλων μέ τίς θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων πού περιγράφονται στά πρῶτα κεφάλαια τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως (Γεν 6:1-4). Καί τό κυριότερο, σέ ὅλα τὰ ἄλλα βιβλικά κείμενα (π.χ. Ἰεζ

16:49, Ἠσ 1:10-17, 3: 9, Ἰερ 23:14, Ἰεφ 2: 8-11, Σοφ Σολ 19:13-17, Ματθ 10:15, Λουκ 17:28-29) τὰ ἀμαρτήματα τῶν Σοδόμων προσδιορίζονται ὡς ὑπερηφάνεια, ἔλλειψη βοήθειας στοὺς φτωχοὺς, ἔλλειψη φιλοξενίας στοὺς ἀλλοδαποὺς κλπ., καί ὄχι σχετιζόμενα μέ τήν ὁμοφυλοφιλία.

Κανονικά θά ἔπρεπε νά ἀρχίσω μέ χρονολογική σειρά (Α' Κορ – Ρωμαίους- Α' Τιμ). Θά περιοριστῶ στήν πρὸς ἐπιχειρηματολογία τῆς πρὸς Ρωμαίους, κυρίως ἐπειδή τό ἀκριβές περιεχόμενο τῶν ὄρων ἀρσενικοῦ, μαλακός, ἀνδραποδιστῆς συνεχίζει νά συζητεῖται, καί ἀσφαλῶς ἡ ἐπιχειρηματολογία τῆς πρὸς Ρωμαίους εἶναι σαφέστερη καί πληρέστερη. Καί ἐπὶ πλέον, ἡ γενικότερη συνάφεια τοῦ χωρίου τῆς Α' Κορ, ὅπως φαίνεται στό 5 κεφ. μέ τήν ἔντονη κριτική τοῦ ἀποστόλου γιά τήν λύση τῶν διαφορῶν στά κοσμικά δικαστήρια, εἶναι ἡ ἀντιπαράθεση τῆς νέας θρησκείας μέ τήν παλαιὰ εἰδωλολατρική.

Νά δοῦμε ὅμως ἐπὶ τροχάδην τὰ ἐν λόγω χωρία:

1. Ρωμ. 1:26 *εξ. Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας. αἱ τὲ γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρά φύσιν, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξευκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.*

2. Α' Κορ. 6:9 *εξ. οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἀρσενικοῦται οὔτε πλεονέκται οὔτε κλέπται οὔτε μέθυσοι, οὐ λοῖδοροί, οὐχ ἄρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι (βλ. ὅμως καί 5:11 πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοῖδορος ἢ μέθυσος ἢ ἄρπαξ).*

3. Α' Τιμ. 1:9 *εξ. δικαίω νό-*

μος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δέ καί ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καί ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καί βεβήλοις, πατρολώαις καί μητρολώαις, ἀνδροφόνους, πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καί εἴ τι ἕτερον τῆ ὑγαινούση διδασκαλία ἀντίκειται.

4. Ἰούδα 7: ὡς Σόδομα καί Γόμορρα καί αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορευέσασαι καί ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. (βλ. ὅμως καί τό στ. 6 ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν).

2. Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Στο πλέον ἀξιόπιστο σήμερα βιβλίο ἀναφορᾶς, τὸ Anchor Bible Dictionary τὰ τρία θέματα πού ἔχει ἀναδείξει ἡ σύγχρονη βιβλική ἔρευνα ὡς καίριας θεολογικῆς σημασίας, τόσο γιὰ τὴ σύγχρονη ἐπιστήμη ὅσο κυρίως καί γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ποιμαντικὴ, εἶναι τὰ: Ρωμ. 1:26-27, πού ἀναφέρεται στὴν ὁμοφυλοφιλία, τὸ Ρωμ. 13:1-7, πού ἀναφέρεται στὶς σχέσεις μέ τὴν κοσμική/κρατικὴ ἐξουσία, καί τὸ Ρωμ. 16, πού παρέχει σημαντικὲς ἐνδείξεις, ἂν ὄχι οὐσιαστικὲς ἀποδείξεις, γιὰ τὸν ἡγετικὸ ρόλο πού διαδραμάτιζαν οἱ γυναῖκες στὸν ἀρχέγονο χριστιανισμό. Ἴσως ἐδῶ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ προσθέσει καί τὴν ἐνότητα Ρωμ. 9-11, μέ τίς ἐπιπτώσεις τῆς στὶς σχέσεις μέ τὸν Ἰουδαισμό, ἀλλὰ καί εὐρύτερα τὸν διαθρησκευτικὸ διάλογο. Ἄν τὸ 13ο κεφ. ἅπτεται τῆς κοινωνικῆς καί κυρίως ἐκκλησιολογικῆς (καί τὰ κεφ. 9-11 τῆς ἱεραποστολικῆς) προβληματικῆς, οἱ περὶ ὁμοφυλοφιλίας καί τῆς θέσης τῶν γυναικῶν ἀποτελοῦν σημαντικὰ στοιχεῖα χριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας.

α. Προλεγόμενα. Ἡ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή εἶναι ἡ ἐκτενέστερη τῆς Κ.Δ. στὴν ὁποία βρίσκουμε τὴν πληρέστερη ἔκθεση τοῦ παυλείου εὐαγγελίου, ἔχοντας ἀναμφισβήτητα ἐπηρεάσει καταλυτικὰ τὴν χριστιανικὴ πίστη. Ὑπομνηματίστηκε καί ἀπὸ τίς δυὸ θεολογικὲς σχολές τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, Ἀλεξάνδρειας (Ὀριγένης, Κύριλλος) καί Ἀντιόχειας (Θεόδωρος, Θεοδώρητος, Χρυσόστομος), τὸν συγγραφέα τῆς ἐπιτομῆς τῆς Ὁρθόδοξης θεολογίας (Δαμασκηνός), τῆς λατινικῆς γραμματείας (Αὐγουστῖνος, [Ρωμ. 13,13] Ἐξομολογήσεις, 8.12), ἀλλὰ καί τοὺς μεταγενέστερους ὑπομνηματιστές, τόσο τοὺς Ἕλληνες (Οἰκουμένιος, Θεοφύλακτος), ὅσο καί τοὺς Λατίνους τοῦ μεσαίωνα (Ἀκινάτης Μελάγχθων, Λούθηρος). Ἡ μεγάλη ὅμως ἔκρηξη ἐνδιαφέροντος παρουσιάστηκε στὴν νεότερη ἐποχή, μέ τὴν πληθώρα κριτικῶν ἐπιστημονικῶν ἐξηγητικῶν ὑπομνημάτων καί μονογραφῶν, μέ κλασσικὸ παράδειγμα τὸ ἔργο τοῦ K. Barth. Τὸ ὑπόμνημά του τὸ 1918 δικαίως θεωρήθηκε ἀπὸ πολλοὺς ὡς «βόμβα στὰ θεμέλια τῶν θεολόγων». Ἀντίθετα, ἡ σύγχρονη Ὁρθόδοξη ἐπιστημονικὴ παραγωγή εἶναι ἀπὸ ἀμελητέα ἕως μηδαμινή.

Ἡ σπουδαιότητά της, ὅμως, διαφαίνεται – μέ βάση τὴ νεότερη κριτικὴ τοῦ κειμένου – καί κατὰ τὴν πρώτη φάση διάδοσης τῆς ἐπιστολῆς. Ἡ παράλειψη π.χ. τῶν ἀρχικῶν παραληπτῶν (τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ, 1:7) σέ ὀρισμένα χειρόγραφα ἀποτελεῖ πιθανότατα ἐσκεμμένη προσπάθεια ἀναφορᾶς τοῦ περιεχομένου τῆς στὴν εὐρύτερη χριστιανικὴ κοινότητα, ἂν καί μεταγενέστερα ἡ θέση τῆς στὸν κανόνα δέν ἦταν αὐτῆ τῶν καθιερωμένων πλέον ἔντυπων ἐκδόσεων, τῆς προμετωπίδας δηλ. τῶν ἐπιστολικῶν κειμένων τῆς Κ.Δ. Ἐδῶ νὰ σημειώσουμε

πὺς ἡ ἀρχαιότερη πληρέστερη σωζόμενη συλλογή τῆς Κ.Δ. εἶναι ἐκείνη τοῦ p46, τῶν παπύρων τοῦ Chester Beatty ἀπὸ τὸ 200 μ.Χ. περίπου, καί περιέχει τμήματα τῶν κέφ. 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, καί 16. Τὸ σύνολο τοῦ κειμένου τῆς πρὸς Ρωμαίους διασώζεται ὡς γνωστὸν στὸν πλέον ἀξιόπιστο Ἀλεξανδρινὸ τύπο κειμένου: codex Sinaiticus καί codex Vaticanus (B), τοῦ 4ου μ.Χ. αἰ., καί codex Alexandrinus (A') τοῦ 5ου.

Βεβαίως, ἡ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή οὔτε ἀποτελεῖ ἀπάντηση σέ ἐρωτήματα χριστιανικῆς κοινότητος σέ ἀντίθεση π.χ. μέ τὴν Α' Κορινθίους, οὔτε συγκεκριμένη ἀντίδραση σέ διαφορετικὴ στάση ἢ (αἰρετικὴ;) διδασκαλία, ὅπως π.χ. ἡ πρὸς Γαλάτας. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἐξετάσουμε καί τὴν εὐρύτερη καί τὴν στενότερη συνάφεια τῶν στίχων πού μᾶς ἐνδιαφέρουν.

β. Ἡ εὐρύτερη συνάφεια (ἁμαρτία). Γιὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο ὁ ἄνθρωπος δέν προσδιορίζεται ἀπὸ τὴ φύση του, εἴτε αὐτὴ εἶναι ἡ σωματικὴ του ὑπόσταση εἴτε ὁ ὑλικὸς κόσμος πού τὸν περιβάλλει, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν σχέση του μέ τὸ Θεὸ καί τοὺς συνανθρώπους του. Ὡς ἐκ τούτου ἡ σωτηρία του δέν ἐπιτυγχάνεται μέσω τῆς ὁποιασδήποτε ἄρνησης τῆς σωματικότητος, ἢ τῆς τήρησης κωδίκων σεξουαλικῆς συμπεριφορᾶς, ἢ ἀκόμη καί τῆς διαφυγῆς του σέ ἕναν δῆθεν «πνευματικὸ» κόσμο. Πολύ περισσότερο ἢ παρακοή τῶν πρωτοπλάστων ἔγινε ἀφορμὴ ὄχι γιὰ νὰ κληρονομήσει ἡ ἀνθρωπότητα κάποια ἐνοχὴ, καί μάλιστα συνδεδεμένη μέ τὴ σεξουαλικότητα, ἀλλὰ τὴν θνητότητα καί τὴν φθαρτότητα. Ἡ περίφημη φράση στὸ Ρωμ 5:12 «ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον» δέν ἀναφέρεται στὴν μεταβίβαση τῆς ἐνοχῆς στοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ, ἀλλὰ τοῦ

θανάτου. Οι σωματικές και πνευματικές λειτουργίες του έκλαμβάνονται ως αδιάσπαστη ενότητα και αμφοτέρως μπορούν είτε να τον απομακρύνουν από τον Θεό, είτε να τον θέσουν στην υπηρεσία του, δηλαδή σε κοινωνία μαζί του. Η «σάρξ» του ανθρώπου δεν ρέπει προς το κακό, ούτε είναι εξαιρετικά επικίνδυνη. Γίνεται τέτοια μόνον όταν ο άνθρωπος στηρίζει την ύπαρξή του σ' αυτήν. Η άκατάσχετη και άφύσικη σεξουαλική δραστηριότητα, της ομοφυλοφιλικής συμπεριλαμβανομένης, απ' τη μιά, αλλά και η φαρισαϊκή υποκριτική θρησκευτικότητα από την άλλη, είναι για τον απόστολο παραδείγματα έσφαλμένου προσανατολισμού της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Υπάρχουν, όμως, χωρία στο *corpus paulinum*, και κυρίως στα κέφ. 5-8 της προς Ρωμαίους επιστολής, όπου ο όρος «άμαρτία» φαίνεται να είναι δύναμη ανεξάρτητη ικανή να υποδουλώνει τον άνθρωπο. Σύμφωνα με τό Ρωμ 5,12 «η άμαρτία εις τον κόσμον εισήλθε...και ούτως εις πάντας ανθρώπους». Κατά συνέπεια μπορεί να βασιλεύει «η άμαρτία εν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εις τό ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ» (Ρώμ 6,12), και γι' αυτό η μόνη διέξοδος είναι η αποφυγή της «σαρκός» (Ρώμ 8,8), πράγμα που επιτυγχάνεται με τό βάπτισμα, «ἵνα καταργηθῇ τό σῶμα τῆς άμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ άμαρτία» (Ρωμ 6,6εξ).

Σέ πρόσφατη μελέτη του ὁ T. L. Carter ὑποστήριξε ὅτι ὁ Παῦλος χρησιμοποιεῖ τοὺς ὅρους πού ὑποδηλώνουν τήν δύναμη τῆς άμαρτίας ὄχι θεολογικά καί ὄντολογικά, «ἀλλά γιά νά συμβολίσει τό κακό πού βρίσκεται ἔξω ἀπό τά ἐσχατολογικά ὅρια τῆς ἐξ ἔθνῶν δικαιοθείας κοινότητας τῶν πιστῶν, τοποθετώντας μέ τόν τρόπο αὐτό τοῦς

ὑπό Νόμον Ἰουδαίους ἀμετάκλητα ἐκτός τῶν ὀρίων αὐτῶν, μέ σκοπό νά νομιμοποιήσει τό ἀποστολικό του ἀξίωμα» (Paul and the Power of Sin: Redefining "Beyond the Pale", SNTS Monograph Series 115, CUP: Cambridge 2002, 207). Αὐτή, βέβαια, ἡ περιγραφή δέν προέρχεται ἀπό κάποια θεολογική κατανόηση τῆς μεταπτωτικῆς κατάστασης τῆς ἀνθρωπότητας, ὅπως ὑποστήριξε μέ σθένος ὁ ἱ. Αὐγουστίνος, καί ἀσφαλῶς δέν περιλαμβάνει τήν ἔννοια κληρονομικοῦ ἀμαρτήματος. Πουθενά ἐπίσης δέν γίνεται λόγος γιά καθολική καταδίκη τοῦ ἀνθρώπινου γένους μέ ἀναφορά στόν Ἀδάμ. Ἀντίθετα, ὄλες οἱ ἀναφορές γίνονται σέ ἀντιπαράθεση μέ τόν «δεύτερο» Ἀδάμ, δηλαδή τόν Χριστό.

Θά πρέπει ἐπομένως νά αἰτιολογηθεῖ πῶς συμβιβάζεται τό ὅτι στήν ἐκτενή ἀνάλυση τῶν δύο πρώτων καί τοῦ πέμπτου κεφ. τῆς προς Ρωμαίους (ὅπου περιγράφεται ἡ κατάσταση τῆς άμαρτίας στόν κόσμο) δέν ἀναφέρεται καθόλου ἡ προέλευση τῆς άμαρτίας, ἐνῶ στά ἐπόμενα κεφ. ὁ Παῦλος καταλήγει κατά κάποιο τρόπο στό συμπέρασμα περί τῆς φύσης τῆς άμαρτίας ὡς ἀρχῆς ἀνεξάρτητης ἀπό τό Θεό, καί μάλιστα μέ ἐπιχειρήματα πού ἀντικρούουν τήν διά τοῦ Χριστοῦ ἀποκλειστικά δυνατότητα σωτηρίας.

Ἡ σχετική αὐτή ἀσυνέπεια στήν αἰτιολόγηση τῆς καθολικῆς ἐπικράτησης τῆς άμαρτίας μεταξύ τῶν ἀνθρώπων ἐπισημάνθηκε στή σύγχρονη βιβλική ἐπιστήμη, καί δόθηκαν οἱ ἐξῆς δύο πιθανές ἐξηγήσεις: (α) Δεχόμενος ἐξ ἀποκαλύψεως ὅτι τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ ἦταν ἡ σωτηρία ὄλου τοῦ κόσμου, Ἰουδαίων καί ἐθνικῶν, μέσω τῆς πίστεως στόν Υἱό του, ὁ Παῦλος ἔπρεπε φυσιολογικά νά ὑποθέσει ὅτι ὄλος ὁ φυσικός κόσμος εἶχε ἀνάγκη ἀπολύτρωσης, καί ἐπομένως ὅτι ἦταν ὑποδουλωμένος

στήν άμαρτία. Ἡ ἀναφορά ἐπομένως στήν καθολική ὑποταγή τοῦ ἀνθρώπου στά δεσμά τῆς άμαρτίας ἦταν ἀποτέλεσμα κατά κάποιο τρόπο τῆς ἐκλογίκευσης τῆς ἐπιχειρηματολογίας του. (β) Παρότι ὁ Παῦλος δέν ἀποδεχόταν τήν δυαλιστική διαρχία, ὑπάρχουν ἐκφράσεις πού θυμίζουν αὐτή τήν πολύ διαδεδομένη τήν ἐποχή του στό χῶρο τῆς μέσης ἀνατολῆς θεωρία. Μπορεῖ ἐπομένως ὄντως νά χρησιμοποίησε συνειδητά δυαλιστική ὀρολογία, ὄχι ὅμως ὡς βασική θεολογική ἀρχή, ἀλλά πρὸς ἐπίρρωση τῆς θεωρίας του, ὅτι ὄλη ἡ κτιστή δημιουργία εἶχε ἀνάγκη ἀπολύτρωσης (Ρωμ 8,19-23).

γ. Ἡ στενότερη συνάφεια (Α' Ρωμ 1:18-32). Ἀναφορικά, λοιπόν, μέ τό ἐπίμαχο χωρίο (Ρωμ 1:26-27), ἐκτός τῆς περί άμαρτίας θεώρησης τῆς εὐρύτερης συνάφειας τῆς προς Ρωμαίους, εἶναι ἀπαραίτητο νά ἐρευνήσουμε τό ὄλο ἱστορικό καί πολιτιστικό πλαίσιο, συγχρονικά καί διαχρονικά, κυρίως ὅμως τῆ στενότερη συνάφειά του.

Πρῶτα-πρῶτα εἶναι σημαντικό νά γνωρίζουμε ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος περιγράφει τήν ὀμοφυλοφιλία ὡς συνέπεια τῆς εἰδωλολατρίας. Γιά τό α' κεφ. τῆς προς Ρωμαίους οἱ ἐθνικοί, «γνόντες τόν Θεόν οὐχ ὡς Θεόν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν» (21), κι αὐτό, ὅπως ὑποστηρίζει, διά τήν «ἀσέβειαν καί ἀδικίαν» (18), παρότι «τά ὀράτα αὐτοῦ ἀπό κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἢ τε ἄϊδιος αὐτοῦ δύναμις καί θεϊότης» (20). Γι' αὐτό καί «εἶναι αὐτούς ἀναπολογήτους» (20β). Ἐπομένως, τό κύριο καί στήν οὐσία θανάσιμο παράπτωμά τους εἶναι ὄχι ἡ ὀμοφυλοφιλία καθ' ἑαυτήν, ἀλλ' ὅτι «ἤλλαξαν τήν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὀμοιώματι εἰκόνας φθαρτοῦ ἀνθρώπου καί πετεινῶν καί τετραπόδων καί ἐρπετῶν» (23), δηλαδή «μετήλλαξαν τήν

ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καί ἐσεβάσθησαν καί ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρά τόν κτίσαντα» (25).

Αὐτό καί μόνον αὐτό, εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀφύσικη σεξουαλική τους συμπεριφορά: «Διό καί παρέδωκεν αὐτούς ὁ Θεός ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τά σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς» (24). Πιό συγκεκριμένα, ἡ εἰδωλολατρία ἀνάγκασε τό Θεό νά τούς παραδώσει στήν ἀφύσικη σεξουαλική συμπεριφορά. Ἄλλά καί πάλιν ὄχι μόνο σ' αὐτήν, ἀλλά καί σέ ἄλλα μὴ σεξουαλικά παραπτώματα. Γι' αὐτό κατά τήν πρὸς Ρωμαίους «παρέδωκεν αὐτούς ὁ Θεός εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, πεπληρωμένους πάση ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ, μεστούς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας, ψιθυριστάς, καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετάς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας» (29-31).

δ. Τό Παλαιδιαθηκικό ὑπόβαθρο τῆς παύλειας ἐπιχειρηματολογίας. Ἡ περιγραφή αὐτῆ τοῦ καθεστῶτος τῆς εἰδωλολατρίας ἀπό τόν Παῦλο στήν πρὸς Ρωμαίους δέν εἶναι πρωτότυπη. Ἐντυπωσιακές π.χ. εἶναι οἱ ὁμοιότητες μέ τή Σοφία Σολομώντος «οὔτε βίους οὔτε γάμους καθαρούς ἔτι φυλάσσοσιν, ἕτερος δ' ἕτερον ἢ λοχῶν ἀναιρεῖ ἢ νοθεύων ὀδυνᾷ. πάντας δ' ἐπιμίξῃ ἔχει αἷμα καί φόνος, κλοπή καί δόλος, φθορά, ἀπιστία, ταραχή, ἐπιπορκία, θόρυβος ἀγαθῶν, χάριτος ἀμνησία, ψυχῶν μiasμός, γενέσεως ἐναλλαγῆ, γάμων ἀταξία, μοιχεία καί ἀσελγεία. ἡ γάρ τῶν ἀνωγύμων εἰδώλων θρησκεία παντός ἀρχῆ κακοῦ καί αἰτία καί πέρας ἐστίν» (14:24εξ). Αὐτό ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Παῦλος ἀνατρέχει στήν παραδοσιακή

ἐλληνιστική ἐβραϊκή εἰκόνα γιά νά περιγράψει τό πολιτιστικό περιβάλλον τῆς ἐποχῆς του καί τήν στάση τῶν χριστιανῶν ἀπέναντί του. Ἐπομένως ἡ ὁμοφυλοφιλική συμπεριφορά, ἡ ὁποία πιστευόταν ὅτι ἦταν ἴδιον καί πρακτική τῶν ἐθνικῶν, ἐκλαμβανόταν ὡς συνέπεια τῆς ἄρνησής τους νά λατρεύσουν τόν ἀληθινό Θεό.

Ἄς ἐπανέλθουμε, ὁμως στήν ὁμοφυλοφιλία. Ὅντως, ἡ ὁμοφυλοφιλική συμπεριφορά μεταξύ συναινούτων ἐνηλίκων ἀνδρῶν στόν ἀρχαῖο Ἰσραήλ ἦταν παράπτωμα πού ἐπέσυρε τόν θάνατο («καί μετά ἄρσενος οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην γυναικείαν, βδέλυγμα γάρ ἐστίν», Λευ 18:22, καί ἀκριβέστερα στό 20:13 «καί ὅς ἂν κοιμηθῇ μετά ἄρσενος κοίτην γυναικός, βδέλυγμα ἐποίησαν ἀμφοτέροισι θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἔνοχοί εἰσιν»). Τήν ἴδια ὁμως ποινή ἐπέσυραν (τόν θάνατο δηλαδή), καί ἄλλα «ἀποτρόπαια» παραπτώματα, ἡ μαντεία (Λευ 20: 6, 27), ἡ βλασφημία τῶν γονέων (Λευ 20:9), ἀλλά καί ἡ σεξουαλική συνεύρεση κατά τήν ἔμμηνο ρύση τῆς συζύγου (Λευ 18:19, 20:18). Καί ἡ κατάληξη τῆς περιγραφῆς τῶν μιᾶν πράξεων στό 20ο κεφ τοῦ Λευϊτικοῦ εἶναι πάλι ἡ ἴδια: «Μήν υἱοθετήσετε τίς σὴν ἠθεις τῶν ἐθνῶν» (Λευ 20:23 καί οὐχί πορεύεσθε τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν οὐς ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑμῶν ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν καί ἐβδελυξάμην αὐτούς).

Προφανῶς, λοιπόν, ἡ ὁμοφυλοφιλική συμπεριφορά ἦταν ἀρκετά σπάνια μεταξύ τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἀφοῦ πούθενά δέν ἀναφέρεται στήν σχετική βιβλιογραφία. Ἄλλά, καί τό πιό σημαντικό, οὔτε οἱ καταγγελίες τῶν Προφητῶν δέν περιλαμβάνουν τήν ὁμοφυλοφιλική συμπεριφορά. Βεβαίως, καί στόν ἀρχαῖο ἐλληνικό κόσμον, ὅπου ὁ ὁμοφυλοφιλικός ἔρωτας (συνήθως μέ τή μορφή τῆς παιδεραστίας, τῆς

ἀγάπης δηλαδή ἐνός ἀνδρα μεγαλύτερης ἡλικίας γιά τούς νεότερους), πού εἶχε ἐξέχουσα θέση ἀπό τόν 6ο αἰ. π.Χ. ἀκόμη, τόν 1ο μ.Χ. αἰ., ἂν καί ἐξακολουθεῖ νά ἐφαρμόζεται μεταξύ ὀρισμένων τμημάτων τῆς κοινωνίας, ἄρχισε σταδιακά νά ἀμφισβητεῖται ἀπό τούς ἠθικούς φιλοσόφους. Θεωροῦνταν κατάφορα μαλθακή, οὐσιαστικά ἐκμεταλλευτική, καί ἔκφραση ἀπολύτως ἀκόρεστης λαγνείας.

Στόν γνώστη καί τῆς ἰουδαϊκῆς, ἀλλά καί τῆς ἐλληνιστικῆς παράδοσης, Παῦλο, τό μοναδικό ἐπιχείρημα, πέραν τῆς εἰδωλολατρικῆς της προέλευσης, εἶναι ὅτι ἡ ὁμοφυλοφιλική σχέση ἀποτελεῖ παράβαση τοῦ φυσικοῦ νόμου: «μετήλλαξαν τήν φυσικήν χρῆσιν εἰς τήν παρά φύσιν» (Ρώμ 1:26). Ἄν μόνο μέσω τῆς ἐτεροφυλικῆς σχέσης διασφαλίζεται ἡ καλή λίαν δημιουργία, ὁποιαδήποτε ἄλλη σχέση πού ἀδυνατεῖ νά διαιωνίσει τήν κορωνίδα τῆς δημιουργίας ἀποτελεῖ βιασμό τῆς τάξεως τῆς δημιουργίας.

ε. Ἡ στενότερη συνάφεια (Β. Ρώμ 2:1-10). Ἄλλωστε τό ἐπιχείρημα τοῦ Παύλου δέν σταματάει στήν περιγραφή τοῦ καθεστῶτος καί τῶν παραπτωμάτων τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου, ἀλλά ἐπεκτείνεται, μάλιστα συνδέοντας τά δύο θέματα, καί στήν φαρισαϊκή συμπεριφορά τῶν ἐξ Ἰουδαίων (2:1εξ), δείχνοντάς τους ὅτι καί αὐτοί ἀμαρτάνουν ἐναντίον τοῦ Νόμου. Ἐτσι ὁ Παῦλος ὀδηγεῖται στό συμπέρασμα, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, τόσο οἱ Ἑβραῖοι ὅσο καί οἱ Ἕλληνες, εἶναι κάτω ἀπό τήν ἐξουσία τῆς ἀμαρτίας (Ἰουδαίους τε καί Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἀμαρτίαν εἶναι, 3:9β), γιά νά καταλήξει στήν ἀνάγκη τῆς λυτρωτικῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ γιά ὅλους (3:21-8:39), ἀφοῦ «πάντες γάρ ἤμαρτον καί ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ» (3:23).

Περὶ ὁμοφυλοφιλίας

π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν¹

Τρίτη 9 Μαρτίου 1976

Γιατί νά φαίνονται ἀδύναμα, τόσο ἀδύναμα, ὅλα τα ἐπιχειρήματα πού καταδικάζουν τήν ὁμοφυλοφιλία... Αὐτό συμβαίνει ἐπειδή ὅλα ὅσα εἶναι πρόδηλα στή θρησκεία δέν μποροῦν νά ἀποδειχθοῦν, ἀφοῦ οἱ μαρτυρίες ριζώνουν στή “λαμπρή γνώση” στήν κοινωνία μέ τόν “νοῦν Χριστοῦ”. Ἐνῶ οἱ ἀποδείξεις, γιά νά εἶναι ἀποδείξεις, πρέπει νά λειτουργοῦν σέ μιά σωστή γνώση, στή λογική αὐτοῦ του κόσμου. Σύμφωνα μ’ αὐτή τή λογική, ὁ κόσμος τοῦτος εἶναι πάντοτε ὁ δυνατότερος, ἀφοῦ ὁ ἴδιος

ἐπλασε τή λογική, γιά ν’ αὐτοδικαιώνεται. Ὁ Χριστός μᾶς μιλά γιά τήν ἁμαρτία. Χωρίς τόν Χριστό, ἡ ἁμαρτία εἶναι μόνο ἓνα πρόβλημα, τό ὁποῖο λύνει αὐτός ὁ κόσμος, καί ἡ λύση εἶναι πάντοτε φιλελεύθερη, θετική, ἀνεκτική, ἀγαπητική... Ἡ φρίκη τοῦ σύγχρονου χριστιανισμοῦ συνίσταται στήν ἀποδοχή αὐτῆς τῆς λογικῆς καί στή μέτρηση τῆς πίστεως μέ τούς νόμους τῆς. Ἔτσι, τό φῶς τό ἐν ἡμῖν σκότος ἐστίν (Ματθ. 6,23).

Τετάρτη, 19 Ὀκτωβρίου, 1977

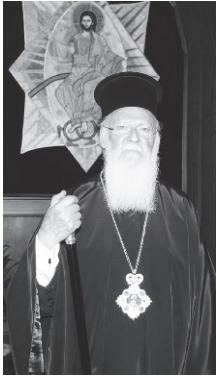
Ὁμοφυλοφιλία. Τό ζήτημα δέν εἶναι καθόλου ἄν εἶναι φυσική ἢ ἀφύσικη, ἀφοῦ αὐτό τό ἐρώτημα εἶναι ἀνεφάρμοστο στήν πεπτωκυία φύση, στήν ὁποία - καί ἐδῶ βρίσκεται τό κρίσιμο σημεῖο - τὰ πάντα ἔχουν διαστραφεῖ, τό καθετί, κατὰ κάποιον τρόπο, ἔχει γίνει ἀφύσικο. Μήπως τὸ ν’ ἀφιερώνεσαι στὰ χρήματα ἢ στή Ρωσία ἢ σέ κάτι ἄλλο εἶναι κάτι τό φυσικό στόν ἄνθρωπο; Ὁ ἄνθρωπος, δημιουργημένος γιά νά δίνεται στόν Θεό, διαστρέφει τή φύση του, τήν οὐσία του, ὅταν προσφέρει τόν ἑαυτό του σέ κάτι ἄλλο, ὅταν μετα-

μορφώνει αὐτό τό «ἄλλο» σέ εἶδωλο. Συνεπῶς, τό ζήτημα δέν εἶναι νά κάνουμε τοὺς ὁμοφυλόφιλους «κανονικούς» ἢ νά τοὺς ἀπελευθερώσουμε συμφωνώντας πῶς διαθέτουν ἓνα διαφορετικό «στὺλ ζωῆς». Τό θέμα εἶναι, πρέπει νά εἶναι, ἡ ἀποδοχή ἀπὸ τὸν ὁμοφυλόφιλο, ὅπως καί ἀπὸ κάθε ἄλλο ἄνθρωπο, μιᾶς ὀλοκληρωμένης κλήσης, μιᾶς κλήσης γιά ἀκεραιότητα, πού ἀπευθύνει ὁ Θεὸς σέ κάθε ἄνθρωπο. Ἡ ὁμοφυλοφιλία ἀποτελεῖ ἐκδήλωση τοῦ «σκόλοπος τῆς σαρκός» πού βασανίζει κατὰ διαφόρους τρόπους, ἀλλὰ βασανίζει τὸν καθένα. Στόν πεσμένο κόσμο τίποτε δέν μπορεῖ νά «ὀμαλοποιηθεῖ», ἀλλὰ τὰ πάντα μποροῦν νά σωθοῦν.

Πέμπτη, 3 Νοεμβρίου, 1977

Σκεφτόμουν τό τρομακτικὸ φορτίο τῆς ὁμοφυλοφιλίας: Προύστ, Ζίντ, Τζούλιεν Γκρίν, κ.λπ. Τόσοι ἄνθρωποι γύρω μας λέγουν: αὐτό τό φορτίο, αὐτό τό τραῦμα, αὐτὴ ἡ νεύρωση προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀπόρριψή τους ἀπὸ τὴν κοινωνία, ἀπὸ τὴν ἀναγκαιότητα νά κρύβονται, νά λένε ψέματα, κ.λπ.

Συνέχεια στή σελ. 19

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
 ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
 ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
 ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝ-
 ΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοὶ συλλειτουργοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ γλυκύτης τῆς Ἁγίας Νυκτὸς τῶν Χριστουγέννων περιβάλλει καὶ πάλιν τὸν κόσμον. Καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρωπίνων καμάτων καὶ πόνων, τῆς κρίσεως καὶ τῶν κρίσεων, τῶν παθῶν καὶ τῶν ἐχθροτήτων, τῶν ἀνησυχιῶν καὶ τῶν ἀπογοητεύσεων, προβάλλει μὲ τὴν ἰδίαν ὡς καὶ ἄλλοτε γοητείαν, πραγματικὸν καὶ σύγχρονον ὅσον ποτέ, τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ, προτρεπόμενον ἵνα «δικαιοσύνην μάθωμεν οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς» (πρβλ. Ἦσ. κς´, 9), ὅτι «ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ» (Λουκ. β´, 11).

Ἄτυχῶς, ὅμως, κατὰ τὴν ἐποχὴν μας, πολλοὶ ἄνθρωποι σκέπτονται ὅπως ὁ ἐκτελεστής ἐκεῖνος τῶν νηπίων Ἡρώδης, ὁ ἄνομος καὶ ἀδίστακτος, καὶ ἐξολοθρεύουν τοὺς συναθρώπους των διὰ ποικίλων τρόπων. Ὁ σφραγισμένος ἀπὸ τὴν ἐγκληματικότητά του νοῦς τοῦ ἐξου-

σιαστοῦ τοῦ κόσμου τούτου, ὁ ὁποῖος προσωποποιεῖται εἰς τὸ φονικὸν πρόσωπον τοῦ Ἡρώδου, εἶδε παραδόξως κίνδυνον διὰ τὴν ὑπόστασίν του τὴν γέννησιν ἐνὸς ἀθώου Παιδίου. Καὶ ὡς καταλληλότερον τρόπον διὰ τὴν προφύλαξιν τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας του ἀπὸ τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον ἐνέπνεεν εἰς αὐτόν –κατὰ τὴν ἀποψίν του– ἡ γέννησις τοῦ Παιδίου, ἐπέλεξε τὴν ἐξολόθρευσίν του.

Διὰ νὰ σωθῆ ἀπὸ τὰς φονικὰς διαθέσεις τὸ Βρέφος Ἰησοῦς, διὰ τὸ ὁποῖον ὠμίλησαν οἱ Ἄγγελοι, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον, καταστὰν οὕτω, θὰ ἐλέγομεν μὲ τὴν ὁρολογίαν τῆς ἐποχῆς μας, «πολιτικὸς πρόσφυξ», ὁμοῦ μετὰ Μαρίας τῆς Μητρὸς Αὐτοῦ, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ τοῦ μνηστορος Ἰωσήφ.

Εἰς τὴν ἐποχὴν μας, θεωρουμένην ὡς ἐποχὴν προόδου, πολλὰ παιδιά ἀναγκά-

ζονται νὰ καταστοῦν πρόσφυγες ἀκολουθοῦντα τοὺς γονεῖς των διὰ νὰ σώσουν τὴν ζωὴν των, τὴν ὁποίαν ὑποβλέπουν ποικιλώνυμοι ἐχθροὶ των. Τὸ γεγονός τοῦτο, ἀποτελεῖ ὄνειδος διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Διὸ καὶ ἐπὶ τῇ Γεννήσει τοῦ Παιδίου Ἰησοῦ, τοῦ ἀληθινοῦ λυτρωτοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν, διακηρύττομεν ἀπὸ τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὅτι αἱ κοινωναὶ πᾶσαι πρέπει νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἀσφαλῆ ἀνάπτυξιν τῶν παιδίων καὶ νὰ σεβασθοῦν τὸ δικαίωμα των εἰς τὴν ζωὴν, εἰς τὴν παιδείαν καὶ εἰς τὴν κανονικὴν ἀνάπτυξιν των, τὴν ὁποίαν ἡμπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἡ ἀνατροφή καὶ διαπαιδαγώγησις των ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς παραδοσιακῆς οἰκογενείας, μὲ βάσιν τὰς ἀρχὰς τῆς ἀγάπης, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀλλη-

λεγγύης, ἀγαθῶν τὰ ὅποια κομίζει εἰς ἡμᾶς σήμερον ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθεὶς Κύριος.

Ὁ τεχθεὶς Σωτὴρ καλεῖ ὅλους νὰ ἀποδεχθῶμεν τὸ μήνυμα τοῦτο τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τὴν μακρὰν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν οἱ λαοὶ ἐπραγματοποίησαν πολλὰς μετακινήσεις καὶ ἐποικισμούς. Ἠλπίζομεν ὅμως ὅτι, μετὰ τοὺς δύο παγκοσμίους πολέμους καὶ τὰς περὶ τῆς εἰρήνης διακηρύξεις ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἡγετῶν καὶ ὀργανισμῶν, αἱ σύγχρονοι κοινωνίαι θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν εἰρηρικὴν διαβίωσιν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰς χώρας των. Ἄτυχῶς, τὰ γεγονότα διαψεύδουν τὴν ἐλπίδα, διότι μεγάλαι μᾶζαι ἀνθρώπων πρὸ τῆς ἀπειλῆς τῆς ἐξολοθρεύσεώς των ἀναγκάζονται νὰ λάβουν τὴν πικρὰν ὁδὸν τῆς προσφυγιάς.

Ἡ διαμορφουμένη αὕτη κατάστασις, μὲ τὸ διαρκῶς ὀγκούμενον κύμα τῶν προσφύγων, αὐξάνει τὰς εὐθύναις ἡμῶν, ὅσων ἔχομεν εἰσέτι τὴν εὐλογίαν νὰ ζῶμεν εἰρηρικῶς καὶ μὲ κάποιαν ἄνεσιν, νὰ μὴ μένωμεν ἀναίσθητοι ἐνώπιον τοῦ καθημερινοῦ δράματος χιλιάδων συνανθρώπων μας, ἀλλὰ νὰ ἐκφράσωμεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἔμπρακτον ἀλληλεγγύην καὶ ἀγά-

πην μας, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι κάθε εὐεργεσία πρὸς αὐτοὺς ἀποβαίνει εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ τεχθέντος καὶ σάρκα λαβόντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποῖος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὄχι ὡς βασιλεύς, ὄχι ὡς ἐξουσιαστής, ὄχι ὡς δυνάστης, ὄχι ὡς πλούσιος, ἀλλὰ ἐτέχθη ὡς γυμνὸν καὶ ἀνυπεράσπιστον Βρέφος, εἰς μικρὸν σταυλόν, ἄνε ἐστίας, ὅπως ζοῦν αὐτὴν τὴν στιγμὴν χιλιάδες συνανθρώπων μας, καὶ ἠναγκάσθη ἐκ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐπιγείου ζωῆς Του νὰ ξενιτευθῆ εἰς χώραν μακράν, διὰ νὰ σωθῆ ἐκ τοῦ μίσους τοῦ Ἡρώδου. Τῶν νηπίων τῶν σημερινῶν προσφύγων, θὰ ἐλέγομεν, τὸ ἀθῶον αἶμα ἢ γῆ καὶ ἢ θάλασσα πίνουν, τοῦ δὲ Ἡρώδου ἢ ἀνασφαλῆς ψυχῆ «τὸ κρίμα ἐδέξατο».

Αὐτὸ τὸ τεχθὲν καὶ εἰς Αἴγυπτον πορευόμενον Θεῖον Βρέφος εἶναι ὁ πραγματικὸς ὑπερασπιστὴς τῶν σημερινῶν προσφύγων, τῶν διωκομένων ὑπὸ τῶν συγχρόνων Ἡρώδων. Αὐτό, τὸ Βρέφος Ἰησοῦς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, «ἐγένετο τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής» (πρβλ. Α Κορ. θ', 22), σύμμορφον πάντων ἡμῶν, τῶν ἀδυνάτων, τῶν ἐξουθενημένων, τῶν κινδυνευόντων, τῶν προσφύγων. Ἡ συμπαρα-

στασις καὶ ἡ βοήθεια ἡμῶν πρὸς τοὺς διωκομένους καὶ ἐκτοπιζομένους συνανθρώπους μας, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, γένους καὶ θρησκείας, θὰ εἶναι διὰ τὸν τεχθέντα Κύριον δῶρα πολυτιμότερα τῶν δώρων τῶν μάγων, θησαυροὶ τιμιώτεροι «χρυσοῦ καὶ λιβάνου καὶ σμύρνης» (πρβλ. Ματθ. β', 11), πλοῦτος πνευματικὸς ἀναφαίρετος καὶ μόνιμος, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ φθαρῆ ὅσοι αἰῶνες καὶ ἐὰν παρέλθουν, ἀλλὰ θὰ μᾶς ἀναμένῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

Ἄς προσφέρωμεν ἕκαστος ὅ,τι δυνάμεθα εἰς τὸν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν προσφύγων ἀδελφῶν μας ὀρώμενον Κύριον. Ἄς προσφέρωμεν εἰς τὸν ἐν Βηθλεὲμ τικτόμενον σήμερον μικρὸν Χριστὸν αὐτὰ τὰ τίμια δῶρα τῆς ἀγάπης, τῆς θυσίας καὶ τῆς φιλανθρωπίας, μιμούμενοι τὴν Αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν, καὶ ἄς προσκυνήσωμεν Αὐτὸν μετὰ τῶν ἀγγέλων, τῶν μάγων, τῶν ἀπλοϊκῶν ποιμένων, κράζοντες τό «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» (Λουκ. β', 14), σὺν πᾶσι τοῖς Ἄγίοις.

Ἡ χάρις καὶ τὸ πλοῦσιον ἔλεος τοῦ πρόσφυγος Βρέφους Ἰησοῦ εἴησαν μετὰ πάντων ὑμῶν!

Χριστούγεννα βιε'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἐπί τῇ ἑορτῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Χριστούγεννα, καί οἱ καμπάνες ἀπό περάτων ἕως περάτων τῆς γῆς σημαίνουν καί διαλαλοῦν τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ «ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καί σωτηρίας»· σημαίνουν καί γλυκότητα ψάλλουν μαζί μέ τούς ἀγγέλους τό «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη». Δένδρα ἔχουν στηθεῖ σ' ὀλόκληρη τήν γῆ καί ἄπειρα φῶτα στολισμοῦ μετατρέπουν τήν νύκτα σέ ἡμέρα καί τό σκοτάδι σέ χαρούμενο καί πανηγυρικό ξημέρωμα!

Ἀνταπόκριση καί πνευματικό περιεχόμενο βρίσκουν ὅλα αὐτά; Δυστυχῶς, ΟΧΙ! Ὀλόκληρος ὁ πλανήτης, τόν ὁποῖον ὁ Θεός διά τοῦ Λόγου Του ἐδημιούργησε «καλῶς λίαν», κατά τήν Ἁγίαν Γραφήν, καίγεται, καταστρέφεται ἀπό πολέμους, ἐμφυλίους συρράξεις, τρομοκρατικά κτυπή-

ματα, καταρρίπτει ἀεροσκαφῶν μέ δεκάδες καί ἑκατοντάδες θύματα καί ἀθώες ἀνθρώπινες ζωές.

Καί ποῖος τά προκαλεῖ ὅλα αὐτά; Ἡ κορωνίδα τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, ὁ πληρεξούσιος καί διαχειριστής τῆς καλῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, αὐτός τόν ὁποῖον ἐδημιούργησε «βραχύ τι παρά ἀγγέλων καί δόξα καί τιμῆ ἐστεφάνωσεν αὐτόν», δηλαδή ὁ ἄνθρωπος!

ΝΑΙ! Καλῶς ἀκούσατε, ὁ ἄνθρωπος! Ὁ τετιμημένος ἄνθρωπος, χάριν τοῦ ὁποῖου ἦλθε ὁ Θεός στήν γῆ, «γεννηθεῖς ἐκ Παρθένου, ἄνευ σποράς καί ἐκ Πνεύματος Ἁγίου», ὁ Ὅποιος γεννᾶται σ' ἓνα σπῆλαιο – σταῦλο ἀλόγων ζώων, διότι δέν ὑπῆρχε τόπος γιά κατάλυμα οὔτε

γιά τήν Παρθένο μητέρα Του, οὔτε γιά τόν προσάτη Του Ἰωσήφ, καί ὄχι μόνον

ἀλλά καί ἐξορίσθη στήν Αἴγυπτο. Χάριν τοῦ ὁποῖου ἀνθρώπου ὁ Θεός ὑβρίσθη, ἐρραπίσθη, ἐφραγγελώθη, ἐνεπαίχθη καί ἐσταυρώθη ὡς κακούργος, θριαμβεύει ὁμως διά τῆς Ἀναστάσεώς Του καί σ' αὐτόν τόν θρίαμβον ἔχει συναναστάντα ὅλο τό πεπτοκῶς, ἐξ αἰτίας τῆς ἀνυπακοῆς τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὔας, ἀνθρώπινον γένος. Ὅποια φιλανθρωπία, συγκατάβασις, ἀνεξικακία καί συγχωρητικότητα!!!

Γεννᾶται ὁ Θεός γιά νά καταστήσει καί πάλι τόν ἄνθρωπον «Θεόν κατά χάριν» κατά τούς Πατέρες τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Ὅποια τιμῆ καί εὐλογία! Ὅποια ἀγαθότης καί σπλάχνα οἰκτιρῶν! Ὁ Θεός νά καταδέχεται νά γίνε-ται, χάριν ἡμῶν, δούλος «ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου» γιά νά ἐλευθερώσει ἐμάς ἐκ τῆς τυραννίδος τοῦ διαβόλου. Μυστήριον ξένον καί ἀκατάλυ-

πτον! Καί ὅμως, ἀρκεῖ νά διαθέτει πίστη ὁ ἄνθρωπος καθαρή καί κρυστάλλινη. Καί ὁ Θεός ἀποκαλύπτεται καί δι' αὐτῆς δοξάζεται.

Ὁ Θεός σαρκούται γιά νά τιμήσει καί νά δοξάσει πάλι τόν ἄνθρωπον καί αὐτός ἀντί νά προσλάβει τήν Θεϊαν δωρεάν, νά τροχοδρομεῖ τήν πορείαν «εἰς νομάς χαρισμάτων», νά γίνεται ἕνα μέ τόν Σωτήρα Χριστόν διά τῆς ταπεινώσεως, μετανοίας καί ἐξομολογήσεως καί πρό πάντων διά τῆς προσελεύσεως, ἐν ταπεινώσει καρδιάς, στό σωτήριο φάρμακον, στό Ἅγιον Ποτήριον, τό ἐμπεριέχον τό Σῶμα καί πανάσπιλον αἶμα τοῦ Κυρίου Θεοῦ, αὐτός, λοιπόν, ὁ τετιμημένος ἄνθρωπος συνεχῶς ἀποστασιοποιεῖται καί ἐπαναστατεῖ μέ ἀποτέλεσμα νά γίνεται κάθε μέρα «θῦμα καί κτήμα τοῦ διαβόλου» (Μ. Κανών), θηριοποιεῖται καί ἀντί τοῦ συμφέροντος τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς του ἀγωνίζεται καί ἀγωνιᾷ γιά τό συμφέρον τοῦ βίου του, γιά τόν ἀθέμιτον καί ἄφρονα πλουτισμό καί καταστρέφει τό φυσικό περιβάλλον, πού εἶναι δημιούργημα τοῦ Θεοῦ καί ἡ ζωή του. Ὅποια ἀφροσύνη καί παραλογισμός!!!

Περιφρόνησε τόν Θεό του ὁ τετιμημένος ἄνθρωπος, γκρέμισε ἀρχές, ἀξίες καί ιδανικά, ἔβαλε στόν θρόνο τῆς καρδιάς του τό θεοποιημένο ἐγώ του, ἐγινε χαμοθεός, λατρεύει τήν κτίση καί ὄχι τόν κτίσαντα καί ἰδού τά ἀποτελέσματα: ὅλοι οἱ λαοί τῆς γῆς, κατακλυσμένοι ἀπό ἀβεβαιότητες, φοβίες καί ἀγωνίες,

ἔχασαν τήν ἡρεμία τους καί ἕνα ἐρώτημα τούς κατατρώγει: «Τί τέξεται ἡ ἐπιούσιος»;

Ἀδελφοί μου καί παιδιά μου, μείνετε κοντά στόν Χριστό, ὡς οἱ ἀγνοί καί καλοκάγαθοι ποιμένες, κηρύττετε τόν Χριστόν, ὡς οἱ μάγοι, πάντα νά ψέλνετε ὡς οἱ ἄγγελοι «τήν ἐπί γῆς εἰρήνην» καί μή φοβάσθε μήπως ὁ Θεός δέν εἶναι μαζί μας. Σᾶς βεβαιῶ: Εἶναι μαζί μας καί μάς σκεπάζει. Ἔτσι κανεῖς δέν δύναται νά μάς βλάψει.

Εὐλογημένα Χριστούγεννα, μέ Χριστό.

Ὁ Ἐπίσκοπος καί Μητροπολίτης σας
† Ο ΣΕΡΒΙΩΝ & ΚΟΖΑΝΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Συνέχεια ἀπό τή σελ. 15

Ἴσως ὅλα αὐτά νά εἶναι ἐν μέρει ἀληθινά. Ἀλλά μόνο ἐν μέρει - πράγμα πού δέν ἐνδιαφέρει στήν πραγματικότητα. Ὁ Ζίντ, παραδείγματος χάριν, ξεπέρασε αὐτή τήν ἄρνηση καί ὑποχρέωσε τοὺς ἀνθρώπους νά τόν δεχθοῦν. Νομίζω πῶς αὐτό πού πλὸ πολὺ ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ αἴσθησις ἐνὸς ἀδιεξόδου, μιᾶς ἀκόρεστης δίψας πού δέν μπορεῖ νά μεταμορφωθεῖ σέ ζωή. Στὸ τέλος, ὅπως πάντα, δέν ὑπάρχει μόνο ἕνας τοίχος ἀλλὰ καί ἕνας καθρέφτης.

Στὸν πεπτωκότα κόσμον, ὅτι εἶναι αὐστηρὰ σεξουαλικὸ εἶναι ἄσχημο, διεστραμμένο, χυδαῖο. Σ' ἕναν «κανονικὸ» ἄνθρωπον, ὑπάρχει τουλάχιστον ἡ δυνατότητα νά μεταμορφώσῃ τὴν ἀσχήμια καὶ ἔτσι νά τὴν ἐξαλείψῃ. Γιὰ τοὺς ὁμοφυλόφιλους, αὐτὴ ἡ δυνατότητα, αὐτὴ ἡ ἐπαγγελία, αὐτὴ ἡ ἔκκληση, αὐτὴ ἡ πόρτα - δέν ὑπάρχει!

Ἀλλά, ἂν ἡ ὁμοφυλοφιλία εἶναι μιὰ ἐκτροπή, μιὰ διαστροφή, ἀπὸ ποῦ ἄραγε προέρχεται, πῶς συμβαίνει, καὶ γιατί δέν μπορεῖ νά μεταβληθεῖ; Δέν γνωρίζω καμιὰ ἐπιστημονικὴ θεωρία, ἀλλὰ ὑποθέτω πῶς ὅλες τους ἀνάγουν τὸ πρόβλημα στὴ βιολογία ἢ στὴν κοινωνία, δηλαδὴ σ' ἐξωτερικὰ αἷτια.

Μοῦ φαίνεται ὅμως πῶς ἡ ρίζα τῆς εἶναι πνευματικῆ: εἶναι ἡ οὐσιαστικὴ ἀμφισημία τῶν πάντων στόν πεπτωκότα κόσμον. Σ' αὐτὸν τὸν κόσμον τῶν παραμορφωτικῶν κατόπτρων, ἡ μία ἀνωμαλία γεννᾷ μιὰ ἄλλη - στὴν περίπτωσή μας, ἡ πτώση τῆς οἰκογένειας, ἡ πτώση τῆς ἴδιας τῆς εἰκόνας τοῦ σέξ, δηλαδὴ τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στόν ἄνδρα καὶ στὴ γυναίκα. Ἡ πτώση ἐπίσης τῆς μητρότητας, ἡ πτώση, τελικὰ, τῆς ἴδιας τῆς ἀγάπης στὴ σωματικὴ καὶ συνεπῶς στὴ σεξουαλικὴ ἔκφρασή της.

Σ' ἕνα ἐπίπεδο, ἡ ὁμοφυλοφιλία εἶναι ἕνα μεῖγμα φόβου καὶ ὑπερηφάνειας σ' ἕνα ἄλλο εἶναι ἔρωτας καὶ αὐτοερωτισμός. Δέν εἶναι τυχαῖο τὸ ὅτι ἕνα κοινὸ γνώρισμα τῶν ὁμοφυλοφίλων εἶναι ὁ ἐγωκεντρισμὸς τους (ὄχι κατ' ἀνάγκην ἐγωισμός), ἕνα ὑπερβολικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἑαυτό τους, ἀκόμη κι ὅταν αὐτὸς ὁ ἐγωκεντρισμὸς συνδυάζεται μέ μιὰ ἀπεριόριστη περιέργεια καὶ ἕνα ἀνοιγμα στὴ ζωὴ (ὅπως συνέβαινε μέ τὸν Ζίντ).

Χαρά: Η ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ

Ἡ χαρά: συναίσθημα πού ὅλοι θά ἤθελαν νά τό ἔχουν, νά εἶναι συμβίοι μαζί του στήν κυριολεξία. Μακάρι νά ἦταν ἐφικτό. Ἔρχονται ὅμως τά γεγονότα, μᾶς ἀκολουθοῦν καί μαζί τους παρασύρουν δυσάρεστα καί ἄσχημα τῆς ζωῆς. Ἀποτέλεσμα εἶναι νά χάνεται ἡ χαρά καί τό χαμόγελο ἀπό τούς ἀνθρώπους. Ὅλα αὐτά ἦταν καί εἶναι λογικά πρό ἢ ἐκτός Χριστοῦ.

Ὅταν κάνουμε ὄρο ζωῆς τήν ἐντολή Του “πάντα νά χαίρουμε”, τότε θ’ ἀλλάξουμε πολύ, θά βελτιωθεῖ ἡ ψυχολογία μας πού γεννᾷ τά δάκρυα, τήν ἀπογοήτευση, τήν μελαγχολία. Νά χαίρουμε ὄχι ἀνάιτια, οὔτε ἀρρωστημένα, ἀλλά χριστοκεντρικά. Νά συνειδητοποιήσουμε γιατί, πόσο καί πού θά χαίρομαστε. Κυρίως νά βροῦμε τήν αἰτία γιά τήν χαρά μας καί στήν πηγή της νά προστρέξουμε.

Τό κενό μῆμα τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ ἐστία τῆς χαρᾶς μας. Προηγήθηκε ἡ ἀπογοήτευση τῆς προδοσίας, ἡ ἀδικία τῆς σταύρωσης, ἡ λύπη τοῦ τέλους. Μέχρι ἐδῶ εἶναι ἡ σκέψη μας ὡς ἄνθρωποι γιά ἄνθρωπο. Ὅταν ὁ λόγος μας στραφεῖ στόν Θεάνθρωπο, καταλήγει στόν παραμερισμένο λίθο ὡς ἀπόδειξη τοῦ ἄδειου Τάφου καί ἡ ἀρχαγγελική φωνή νά γίνεται ἡ βεβαίωση ὅτι ἀνα-

Ἄρχιμ. Χρυσοστόμου Χρυσοπούλου

στήθηκε. Ἐπισφράγισμα ὄλων ἔρχεται ἡ παρουσία Του καί ὁ λόγος Του: «Χαίρετε!».

Πηγαῖο εἶναι τό ἐρώτημα, «γιατί νά χαίρομαστε ἐμεῖς σήμερα;». Δυστυχῶς, ὅσα συμβαίνουν στήν κοινωνία μας καί στόν τόπο μας ψάχνουν νά βροῦν χαραμάδα αἰσιοδοξίας καί ἀπογοητεύονται. Ἀναζητοῦν ἀφορμή γιά χαρά καί σκοντάφτουν στίς εἰδήσεις καί τήν ἐπικαιρότητα, αὐτή πού παρουσιάζει τό αὔριο δυσσοίωνα καί χωρίς ψήγματα χαρᾶς.

Ὅταν ψάξουμε τήν χαρά μέ ἀληθινά καί ὑπαρκτά κριτήρια, θά κάνουμε τό θέλημα τοῦ Ἀποστόλου, πού μᾶς συμβουλεύει νά ἐπιδιώκουμε τήν χαρά, νά τήν ἀναζητᾶμε. Μέ τόν τρόπο μας αὐτό δέν θά ὑποκύψουμε στόν πειρασμό πού μᾶς θέλει μέ κατήφεια καί στεναχώρια, μέ λύπη. Θά

ικανοποιηθεῖ ὁ διάβολος μέ τήν ἀποξένωσή μας ἀπό τήν ζωή μέ τά χαρούμενά της καί τά ἀπρόοπτά της καί μέ τήν παραίτησή μας ἀπό τίς διεκδικήσεις μας γιά ἓνα αὔριο εὐχάριστο καί καλύτερο, μέ ποιότητα καί ἔργα.

Καθώς μένουμε στά δυσάρεστα καί καλλιεργώντας τα στόν ἐσωτερικό μας κόσμο, τότε μᾶλλον δέν πιστεύουμε (σωστά) στόν Χριστό. Δέν διαθέτουμε μάτια γιά νά Τόν δοῦμε καί αὐτιά γιά νά

Τόν ἀκούσουμε ζωντανό καί ἀναστημένο, ὡς δωροδοτή αἰώνιας καί μοναδικῆς χαρᾶς. Ἔχουμε μία καί μοναδική πηγή ἔμπνευση χαρᾶς: Ἐκεῖνον!

Ὅποτε δείχνουμε χαρά σέ μεγάλο βαθμό παρεξηγεῖται, ὅταν λείπει αἰσθητά προβληματίζει. Ἡ ἐκούσια καί συνειδητή ἔλλειψη τῆς σίγουρα δέν συνιστᾷ πνευματικότητα, ἀντίθετα ὑποκρισία ἔναντι Θεοῦ καί ἀνθρώπων. Ἄν ἔχουμε ἐμπιστοσύνη στόν Χριστό τότε δέν θά εἴμαστε οἱ γελοῖοι τῆς κοινωνίας, ἀλλά οἱ χαρούμενοι τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκόμα καί ἓνα χαμόγελο εἶναι ἀχτίδα φωτός στά σκοτάδια τῆς θλίψης, ἀντίδοτο στεναχώριας καί πρόγευση χαρᾶς. Νά τό ἀποκτήσουμε καί τά πολλά χαμόγελα θά γίνουν χαρά καί ἐγγύηση γιά τό αὔριο, τό δικό μας καί τῶν ὑπολοίπων.

ΝΕΟΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στὴν «Ε. ΣΥ.» τοῦ κ. Ἀρτέμη Σώρρα

Ἀρχιμ. Αὐγουστῖνος Γ. Μύρου, Δρ Θ.

Οἱ συγκεντρώσεις γιὰ ἐνημέρωση, ποὺ διοργάνωσε ἡ «Ε. ΣΥ.» («ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ») τοῦ κ. Ἀρτέμη Σώρρα στὰ Σέρβια (23-1-2016) καὶ στὸ Βελβεντό (14-2-2016), μᾶς ἔδωκαν τὴν ἀφορμὴ νὰ ἐρευνήσουμε ἐνδελεχέστερα τὸ φαινόμενο, συλλέγοντας στοιχεῖα ἀπὸ ἀναρτήσεις τοῦ Κινήματος αὐτοῦ καὶ τῶν ὁπαδῶν του στὸ Διαδίκτυο.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐκπλήσσει τὸν ἀναγνώστη εἶναι τὸ γεγονός ὅτι τὸ παραπάνω Κίνημα παραβλέπει τὴν Ὁρθόδοξη πίστιν στὸν ἐν Τριάδι ἀληθινὸ προσωπικὸ Θεὸ καὶ θέτει ὡς ἐγγυήτριες τῶν ἀγῶνων του γιὰ τὴν σωτηρία τῆς Ἑλλάδος ἀνύπαρκτες θεότητες τῆς Νεοειδωλολατρίας καὶ τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ.

Ἀντιλέγοντας οἱ ἄνθρωποι τῆς «Ε. ΣΥ.» προβάλλουν τὸν ἀστήρικτο ἰσχυρισμὸ ὅτι τὸ Κίνημά τους δὲν χρωματίζεται ἀπὸ καμμιά θρησκευτικὴ πίστιν, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὴν προσήλωσή του στὰ ἰδεώδη τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸν ἰσχυρισμὸ τους αὐτὸν τὸν διαψεύδουν οἱ ἴδιες οἱ δραστηριότητες καὶ τὰ κείμενα τῆς «Ε. ΣΥ.» μὲ πρῶτο καὶ κύριο ἐκεῖνο τοῦ ὄρκου, τὸν ὁποῖο καλοῦνται νὰ δώσουν ὅλα τὰ μέλη τῆς.

Παραθέτω πρῶτα τὴν ἀνακοίνωση – πρόσκληση καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς «Ε. ΣΥ.» γιὰ προσευχὰς σὲ εἰδωλολατρικοὺς ναοὺς, ποὺ δημοσιεύθηκαν τὸν Αὐγούστο τοῦ 2015:

«ΣΥΝΕΛΛΗΝΕΣ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΠΟΛΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ 20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ

ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΙΕΡΟΥΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΑΠΟ ΕΜΑΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ...», «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΚΛΗΣΕΩΝ ΣΕ ΙΕΡΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ. 13/8 ΝΑΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ ΣΟΥΝΙΟ, 15/8 ΝΑΟΣ ΔΙΟΣ ΛΥΚΑΙΟ ΟΡΟΣ, 16/8 ΝΑΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΔΕΛΦΟΙ».

Ὅσον ἀφορᾷ στὸν ὄρκο τους αὐτὸς ἔχει σαφέστατα θρησκευτικὸ, εἰδωλολατρικὸ καὶ ἀποκρυφιστικὸ χαρακτήρα. Στὸν συγκεκριμένον ὄρκο δηλώνεται ἀφοσίωση «ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΑΘΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΦΩΤΟΣ». Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ «πανάγαθος ἄρχων φωτός»; Αὐτὸ ἀποκαλύπτεται σὲ ἐπόμενες φράσεις τοῦ ὄρκου. «(ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ) ΜΕ ΚΑΡΔΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗ ΣΤΙΣ ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΟΥ ΖΕΥΣ (sic). ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ ΣΤΗ ΣΥΜΠΑΝΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ».

Ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι ὁ Ζεὺς σημαίνει μίαν ἀνύπαρκτη, φανταστικὴ θεότητα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εἰδωλολατρῶν, ὅσο καὶ ἂν οἱ θεωρητικοὶ τῆς «Ε. ΣΥ.» μηχανεῦνται αὐθαίρετες ἐρμηνεῖς γιὰ «ζεύξεις καὶ διαιρέσεις». Ἡ «ΣΥΜΠΑΝΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΤΗΤΑ» σημαίνει ἐπίσης ἀνύπαρκτη ἀπρόσωπη θεότητα τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ καὶ τῆς Νέας Ἐποχῆς.

Τὸν εἰδωλολατρικὸ θρησκευτικὸ χαρακτήρα τοῦ ὄρκου τῆς «Ε. ΣΥ.» δηλώνουν ἐπίσης οἱ φράσεις: «ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ ΣΤΟΝ ΑΠΟΛΥΤΟ ΣΕΒΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΝΤΟΛΩΝ ΤΟΥ ΖΕΥΣ (sic) ΤΟΥ ΔΙΟΣ».

(Στὴν ὀρκωμοσίᾳ στὰ Σέρβια ἡ φράση αὐτὴ, ὅπως καὶ κάποιες παρόμοιες ἀντικαταστάθηκαν μὲ ἄλλες, διαφοροποιημένες ἀπὸ αὐτήν).

Ἐπὶ πλέον ὁ ἐν λόγῳ ὄρκος χαρακτηρίζεται ἀπὸ τοὺς ἰδίους ὡς «ΙΕΡΟΣ ΟΡΚΟΣ» καὶ κατὰ τὴν δήλωσή τους «ΣΦΡΑΓΙΖΕΤΑΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΣΥΜΠΑΝΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΥΔΑΤΟΣ», τὸ ὁποῖο νερὸ οἱ ὀρκιζόμενοι πίνουν στὸ τέλος τοῦ ὄρκου «ΕΝΩΠΙΟΝ ΣΥΝΗΜΟΝΩΝ (=συνενωμένων) ΘΕΩΝ [δήλωση πίστεως στὴν πολυθεΐα] ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ» [δήλωση πίστεως στὸν πανθεϊσμό], γιὰ νὰ καταλήξῃ μὲ μίαν φρικιαστικὴν εὐχή. «ΑΝ ΠΑΡΑΒΩ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΜΟΥ ΟΛΟΣ Ο ΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΙΣΤΟΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΜΟΥ ΝΑ ΔΙΑΛΥΘΕΙ ΕΙΣ ΤΑ ΕΞΟΝ (sic) ΣΥΝΕΤΕΘΗ».

Νομίζω πὼς γιὰ ἓνα νουνεχὴ ἄνθρωπο δὲν χρειάζεται κάτι περισσότερο γιὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὴν ἔλλειψη σοβαρότητος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὸν σαφῆ προσανατολισμὸ ποὺ ἔχει ἡ «ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ» στὴν Νεοειδωλολατρία καὶ στὸν Ἀποκρυφισμὸ.

Ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία μὲ τὸν ποιμενάρχην τῆς Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Παῦλο, ὅπως ἔχει χρέος, ἐνημερώνει τοὺς πιστοὺς χριστιανοὺς καὶ εὐχεται γιὰ τὰ παιδιά τῆς, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἄγνοια ἔχουν παρασυρθῇ καὶ ὀδηγηθῇ σὲ μίαν τέτοιου εἴδους ὀρκωμοσίᾳ νὰ δοῦν μὲ καθαρὰ μάτια τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἐπανορθώσουν μὲ μετάνοιαν τὸ σοβαρὸ αὐτὸ ἀτόπημα, ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἄρνηση τοῦ ἱεροῦ τους βαπτίσματος.

Η ΑΡΧΑΙΟΛΑΤΡΕΙΑ ΩΣ ΑΤΡΑΠΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ¹

Α'

Τό φαινόμενο τής νεο-ειδωλολατρίας ή του νεο-παγανισμού ή τής αρχαιολατρίας δέν είναι μόνον Έλλαδικό, αλλά παγκόσμιο. Ή Ελλάδα όμως έχει ιδιαίζουσες συνθήκες ως πρός τό θέμα αυτό, ένεκα του αρχαιοελληνικού θαυμαστού παρελθόντος της, τό όποιο έντέχνως συνδυάζεται από τούς όπαδούς τής νέας αυτής τάσεως μέ τήν ειδωλολατρία. Ή διαφοροποίηση του προβλήματος για τήν ελληνική πραγματικότητα, σύμφωνα μέ τήν γνώμη και ξένων ειδικών, έγκειται στο γεγονός ότι τό ρεύμα του νεο-παγανισμού (δηλ. ή νεο-ειδωλολατρία) στην Ευρώπη και στην Άμερική κηρύσσει τήν έπιστροφή σέ Θεούς ξένους πρός τήν ιστορία και τήν ταυτότητα των σημερινών λαών των χωρών αυτών. Στην Ελλάδα, αντίθετως, τό σύνθημα είναι έπιστροφή στις ρίζες, έπαναφορά και επανάθηση του πατρομήτριου Έλληνικού Πολιτισμού (περιοδικό Διπετές, Ποιοί είμαστε), μέ συνθήματα όπως:

«Οί Έλληνες μεγαλούργησαν σίγουρα όταν ήταν ειδωλολάτρες» (έφημ. Ειδωλολάτρες). «Γιά νά ξαναγίνει (καί θά γίνει) ή Ελλάς παγκόσμιο πνευματικό κέντρο, πρέπει νά λατρευτούν οι θεοί

π. Κυριακού Τσουρού, *Δίρος Θεολογίας,*

*Γραμματέως τής Συνοδικής
Έπιτροπής επί των αιρέσεων.*

της. Δέν γίνεται άλλιώς. Είναι συμπαντική ανάγκη» (αυτό-θι). Έλληνες! Τά πάντα γύρω μας καταρρέουν! Μόνο τα είδωλα σώζουν! - Έλάτε στην ξεχασμένη πάτρια ελληνική θρησκεία μας. Έλληνες ειδωλολάτρες». (φέιγ-βολάν).

Σέ μερικά από τά έντυπα του νέου αυτού ρεύματος σναντά κανείς και συνθήματα παράξενα - θά έλεγα ύπουλα- όπως: «Δέν είμαστε αντιχριστιανικοί ούτε μισούμε τούς χριστιανούς, όμως δέν πρέπει νά ξεχνάμε ότι ή πάτρια θρησκεία μας είναι ή ελληνική ειδωλολατρική» (Marie Claire, Δεκ. 1991, σ. 88).

Βεβαίως ό τελικός σκοπός

αυτών των παραπλανητικών συνθημάτων είναι ή διάβρωση του χριστιανικού φρονήματος των νέων κυρίως ανθρώπων και ή άλλαγή τής θρησκευτικής τους πίστεως μέ μέσα άθέμιτα. Έτσι διαβάζουμε σέ νεο-ειδωλολατρικό περιοδικό. «Ένας από τούς σκοπούς μας είναι (έπίσης και) ν' άπευθυνθούμε στην νεολαία. Έτσι φτάνοντας κάποτε ή σημερινή νεολαία στην ήλικία των 50 και 60, θά έχει άξιοποιήσει πολύ αυτά τά βασικά πού έμεις θά τούς δώσουμε τώρα. Ή δημιουργία δηλαδή νέων ανθρώπων πού θά μπορούν νά βιώνουν Έλληνικά και όχι Έβραιοχριστιανικά» (Μεγάλη Έλληνική Έθνική Έκκλησία. Διπετές, τ. 4, σελ. 29). Σέ όμλία του ό υπεύθυνος τής αρχαιολατρικής έφημερίδος τοίχου Φρικτωρία άσχολήθηκε μέ τό θέμα: «Οί προοπτικές για τήν έπίσημη άναβίωση τής Αρχαίας Έλληνικής θρησκείας» (Δημοσίευμα έφημερίδος 12/1/95). Είναι λοιπόν ιδιαίζουσες οι συνθήκες στην Ελλάδα και

¹ Πηγή: περ. Διάλογος, τ. 13-19

ή εξάπλωση αυτής τῆς νέας ιδεολογίας αποτελεί γιά τήν πατρίδα μας ιδιαίτερη ἀπειλή.

Ὁ μελετητής τοῦ συγχρόνου σκηنيκοῦ τῆς νεο-ειδωλολατρίας βρῖσκεται μπροστά σε πληθώρα προβλημάτων:

- Ποιό τό θρησκευτικό περιεχόμενο τῆς νεο-ειδωλολατρικῆς τάσεως;

- Ταυτίζεται στίς δοξασίες τῆς μέ τήν ἀρχαία ειδωλολατρία;

- Εἶναι πράγματι ἐπιστροφή στήν ἀρχαία θρησκεία;

- Ποία ἡ ἔννοια περὶ Θεοῦ καί κόσμου στίς νεοφανεῖς αὐτές ομάδες καί ποία στήν ἀρχαία ειδωλολατρική θρησκεία;

- Ἦσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ειδωλολάτρεις;

- Ἦσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ειδωλολάτρεις πολυθεϊστές ἢ μονοθεϊστές;

- Ποία καί μέχρι ποίου σημείου ἡ σχέση τῶν νέων αὐτῶν ρευμάτων μέ τήν Νέα Ἐποχή;

Ὅλα αὐτά τά ἐρωτήματα προβάλλουν μέσα ἀπό τά κείμενα τῶν νεο-ειδωλολατρικῶν ομάδων - οἱ ὁποῖες, σημειωτέον, εἶναι πολλές καί πολυώνυμες καί προβάλλονται μέσα ἀπό πολυώνυμα περιοδικά πού ἔχουν τίτλους κυρίως ἀρχαιοπρεπεῖς.

Τό θέμα εἶναι εὐρύτατο, πολύπλευρο, ἀκανθῶδες καί ἐν πολλοῖς ἐξουθενωτικά, ψυχοφθόρο καί ἐπίπονο γιά τόν ἀσχολούμενο μ' αὐτό. Καί τοῦτο διότι οἱ ομάδες αὐτές

παρουσιάζονται συχνά, κάτω ἀπό ἀθῶους καί ἐντυπωσιακούς τίτλους. Θά λέγαμε δέ καί προκλητικούς-δελεαστικούς.

Παρουσιάζονται ὡς κινήσεις γιά τήν προβολή τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ μέ ἐθνικιστικό ἢ πολιτιστικό κάλυμμα, γιά τήν ἀναβίωση τοῦ ὀλυμπιακοῦ πνεύματος, γιά τήν προβολή τῶν Δελφικῶν ιδεωδῶν, γιά τήν ἐπιστροφή στίς ρίζες μας, γιά τήν διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας. Δραστηριοποιούνται ὡς φυσιολογικά, πολιτιστικά καί οἰκολογικά κινήματα (μιλοῦν γιά ἔμφυχο δάσος, θεατρικές παραστάσεις), ὡς καλλιτεχνικές ἀναβιώσεις ἀρχαιο-ἑλληνικῶν τελετῶν πού φέρουν θρησκευτικό χαρακτήρα, (ὅπως Παναθήναια, Ἐλευσίνια μυστήρια, ἀναστενάγια, φωτιές τοῦ Ἄη-Γιαννιοῦ, Καρναβάλια, παράδοση τοῦ πυρός στούς ἀνθρώπους ἀπό τόν Προμηθεά, γιορτή τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου, ἀφή καί μεταφορά τῆς ἱερῆς φλόγας κ.λπ.). Ἀκόμη προσφέρουν εὐκαιρίες γιά τήν ἀπόλαυση τῆς πανσελήνου ἀπό τόν ἱερό βράχο τῆς Ἀκροπόλεως, ἐκδηλώσεις μέ τόν ἑορτασμό τῶν ἡλιοστασιῶν, τήν ἀλλαγὴ τῶν ἐποχῶν κ.λπ. Ὅλα αὐτά καί ἄλλα ἀκόμη, δέν εἶναι πάντοτε ἀπλές παραδοσιακές-φολκλορικῆς ἢ πολιτιστικῆς ἐκδηλώσεις καί τελετές. Συχνά μπορεῖ νά εἶναι ποικίλα προσοπεία καί τεχνάσματα γιά νά ἐπα-

ναφέρουμε τούς πατρομητρικούς ἀρχαίους τρόπους (Διπετές 15, σ. 3), νά γίνουμε κοινωνοί τοῦ πνεύματος τῶν προγόνων μας... νά συνειδητοποιήσουμε τήν ταυτότητά μας (Πυρφόρος τ. 22, σ. 70).

Σκοπός εἶναι ἡ ἀναφλόγιση τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος ἢ προβολή τοῦ κλασικοῦ ἀρχαιοελλαδικοῦ πνεύματος σάν ἀντίδοτο ἀπέναντι στόν ἀμοραλισμό πολλῶν ἐκφραστῶν τοῦ σύγχρονου κόσμου (Σωματεῖο Ὀλυμπος, Ὑγεία καί Ὁμορφιά, τ. 30, σ. 24) ἢ ἡ ἐπανακατάλυση καί στή συνέχεια ἐπαναφορά καί ἐπανάνθιση τοῦ πατρομήτριου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ (Διπετές, Ποιοί εἶμαστε).

Εἶναι περιττό νά ποῦμε πόσο ἀσυμβίβαστες μέ τήν Ὁρθόδοξη Πίστη μποροῦν νά ἀποδειχθῶν ὅλες αὐτές οἱ κινήσεις, οἱ τελετές καί οἱ ἐκδηλώσεις, οἱ ὁποῖες συνήθως δέν κρύβουν τό ἐχθρικό τους πρόσωπο ἐναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἄν ἐξαίρεσει κανεῖς ἐλάχιστες ἀπ' αὐτές τίς ομάδες, οἱ ὁποῖες ἐπιχειροῦν τό παράλογο, δηλαδή τόν συμβιβασμό τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως μέ τήν ειδωλολατρία-φθάνοντας ἀκόμη νά ποῦν ὅτι ὁ Χριστός ἦταν Ἕλληνας- οἱ περισσότερες ἀπ' αὐτές χρησιμοποιοῦν γλώσσα μίσους, λάσπης, διαστρεβλώσεως καί ὕβρεων κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καί δυστυχῶς οἱ ἐκπροσωποῦντες σήμερα τῆ νέας αὐτῆς τάσης ἔχουν ἐπι-

στρατευθεί μέσα από τον λεγόμενο πνευματικό κόσμο του τόπου μας, τούς καθηγητές, καλλιτέχνες, ήθοποιούς, δημοσιογράφους ή και δημόσιους λειτουργούς, οι οποίοι, κάνοντας χρήση των δυνατοτήτων που τούς δίνει η θέση τους και η επαφή τους με το ευρύ κοινό, και κρύπτοντας τις αληθινές προθέσεις τους, προβάλλουν έντεχνως στους άνυποπτους Όρθόδοξους Έλληνες την ιδεολογία της νεο-ειδωλολατρίας, δηλαδή της Νέας Έποχής. Και αν κάποιος τολμήσει να μιλήσει γι' αυτό το νέο ρεύμα και να ξεκαθαρίσει τά πράγματα, λέγοντας ότι άλλο ένδοξο αρχαιοελληνικό παρελθόν και έθνική υπερηφάνεια και άλλο παρωχημένα πρωτόγονα ειδωλολατρικά πιστεύω σέ θεούς άνυπαρκτους και γεμάτους πάθη, τότε πέφτει ή λάσπη: Είσαι άνθέλληνας και Ίουδαιοχριστιανός.

Η νεο-ειδωλολατρία έχει όλα τὰ χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ρευμάτων της Νέας Έποχής, καίτοι σέ μερικά έντυπα γίνεται προσπάθεια νά κρατηθούν άποστάσεις από τον κακοποιημένο αυτό διεθνή όρο, πού έχει πρό πολλού καταντήσει νά σημαίνει τίποτε περισσότερο από χονδρεμπορική πώληση... (Διυπετές, τ. 1, σ. 3, 6, βλ. και Δαυλός, άρ. 130, σ. 7503 κ.έξ.).

Σαφώς όμως έξάγεται από την μελέτη των κειμένων της νεο-ειδωλολατρίας ό νεοποχίτικος χαρακτήρας των ρευ-

μάτων αυτών, δηλαδή ή νεο-εποχίτικη έκδοχή περί Θεού, κόσμου και άνθρώπου, ή άλλιώς ή καθαρά άποκρυφιστική δοξασία της όλιστικής θεωρήσεως του κόσμου, ή δοξασία της μετενσαρκώσεως ή μετεμψυχώσεως ή της έκσωμάτωσης (δηλ. πνευματιστικής και άπόκρυφης δοξασίας περί έξωσωματικών έμπειριών) (Διυπετές, τ. 4, σελ. 25) και ή σύγχρονη θέση του άποκρυφισμού- νεοσατανισμού ότι δέν ύπάρχει διαφορά μεταξύ καλού και κακού (Διυπετές, τ. 4, σελ. 29, 30). Νομίζω ότι ή νεο-ειδωλολατρία είναι, μία επί πλέον επινόηση της Νέας Έποχής, μία άκόμη έμπορευσιμη δυνατότητα πού γίνεται ιδιαίτερα επικίνδυνη για τον άποπροσανατολισμό των νέων μας.

Υποστήριξα ήδη από την αρχή ότι ή νεοειδωλολατρία είναι ρεύμα της Νέας Έποχής μέ όλα τα χαρακτηριστικά της και τίς περί Θεού, κόσμου και άνθρώπου αντιλήψεις της. Έδώ θά μεταφέρω άποσπάσματα κειμένων των διαφόρων νεοειδωλολατρικών έντυπων και άρθρων, πού δημοσιεύτηκαν κατά καιρούς σέ περιοδικά ή έφημερίδες και τά όποια άποκαλύπτουν αυτή την θεωρητική βάση των όμαδων αυτών.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σέ αρκετά έντυπά τους δημοσιεύεται άπόσπασμα του Έμπεδοκλή, τό όποιο στηρίζει την όλιστική τοποθέτησή τους έναντι του κόσμου: Τό ένα

σχηματίσθηκε άπ' τό πολλαπλό. Σέ μία άλλη στιγμή, χωρίστηκε κι άπ' τό ένα έξήλθε τό Πολλαπλό. (Έλληνική Φλόγα, τεύχ. 4/1995 τελευταία έσωτερική σελίδα). Επίσης δημοσιεύεται ποίημα του Jordano Bruno μέ τίτλο Έν τό Πάν τό όποιο καταλήγει: «Άγαθό τό Πάν. Έν τό Πάν. Τό υπέρτατο, άποδεικνύοντάς το μέ την παράσταση του ουροβόρου όφεως πού στό κέντρο έχει την φράση έν τό Πάν» (Έλλην. Φλόγα, τεύχ. 2/1995, τελευταία έσωτερική σελίδα, τεύχος 4/1995, σ. 5).

Σέ άλλο περιοδικό διαβάζουμε υπό τον τίτλο ή επάνένωση μέ τό Ένα: «Κάθε άνθρωπος έχει τή δυνατότητα νά προβιβάσει τό Είμαι του σέ Θεό. Και αυτό επειδή αντιπροσωπεύουμε όλοι μας ένα μικρό άπειροελάχιστο κομμάτι της Πρωταρχικής Ίδέας» (Διυπετές, τεύχος 1/1991, σ. 6).

Στό ίδιο περιοδικό μέ τίτλο Περί Δημιουργίας διαβάζουμε: «Ένα από τά πλέον έξωφρενικά ζητήματα πού έχουν τεθεί από τούς μονοθεϊστές σέ όλη τή διάρκεια της ύπαρξής τους, είναι αυτό της δημιουργίας του Κόσμου από τον Θεό... Έμεις ως αυτόφωναί άνθρωποι και γνώστες των περιβαλλόντων πραγμάτων, αρνούμεθα κατηγορηματικά νά δεχθούμε αυτή την άποψη... Άποδεικνύεται για άλλη μία φορά ή πολύ μεγάλη αλήθεια της θεογονίας των προγόνων μας, ή όποία θέτει

τούς θεούς ἐντός τοῦ κόσμου καί ὄχι ἐκτός αὐτοῦ... καί καταλήγει: ...Προβάλλει ξεκάθαρη ἡ Ἑλληνική ἀπάντηση ἀπ' τὰ βάθη τῶν αἰώνων: τόν κόσμο τοῦτο πού εἶναι ἴδιος γιά ὅλους, μήτε θεός, μήτε ἄνθρωπος τόν δημιούργησε. Μά ὑπῆρχε πάντα, εἶναι καί θά συνεχίζει νά εἶναι, φωτιά αἰώνια καί ζωντανή πού ἀνάβει μέ μέτρο καί σβήνει μέ μέτρο» (σημείωση δική μας: χωρίς νά μάς λείει ποιός καθορίζει τό μέτρο αὐτό) (Διπ., τεύχος 6/1994, πίσω ἐξώφυλλο).

Τίς ἴδιες δοξασίες βρίσκουμε σέ ὁμολία τοῦ δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ Παν. Θαλλάση, δημοσιευμένη στήν ἐφημερίδα Ἑλληνική Ἀγωγή (σέ συνεργασία μέ Ε.Μ. Πολυτεχνεῖο) ὅπου, μιλώντας γιά τὰ Ἑλληνικά Μυστήρια, ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀνθρώπινη συνείδηση μέ τήν βοήθεια τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, μπορεῖ νά ἔλθει διά τοῦ Ἀπόλλωνα σέ ταύτιση μέ τό ἀπέραντο θεῖο, συμβολιζόμενο μέ τήν Μεγάλη Μητέρα Ρέα-Γῆ... (Ἑλλην. Ἀγωγή, 1996/Ποσειδῶν-Δεκέμβριος, σ. 8, φ. 4, πρβλ. καί Κοτούλα Διαμ. Μονοθεῖσμός καί Δωδεκάθεον. Δαυλός 134/1993 σελ. 7763 κ.ἐξ., Ποσειδῶν- Δεκέμβριος 1996, καί ἐπιστολή ἀναγνωστῶν στό Διπετές, τ. 13/1995, σελ. 34).

Τέλος στό περιοδικό Διπετές, ὑπό τόν τίτλο Μιλᾶμε ὑπέρ τῆς Ἀρχαίας Ψυχῆς ὑπογραμμίζεται: «...ἦταν φυσιολατρευτική: ἔβλεπε δηλαδή τό θεῖο νά ἐνυπάρχει μέσα σέ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῆς Φύσης... σεβόταν τήν ποικιλία τῶν θρησκευτικῶν μύθων, συμβόλων καί ἀπείρων μορφῶν τοῦ θείου, θεωρώντας τίς τελευταῖες σάν φυσικό ἀποτέλεσμα τῆς διάχυσης τοῦ θείου μέσα στίς ἀμέτρητες λειτουργίες καί ἐκδηλώσεις τῆς Φύσης» (τεύχος 5/1994, ἐσωτερική σελίδα ὀπισθόφυλλο).

50 χρόνια πρσφορᾶς

Τὰ 50 χρόνια τῆς ἱεροσαλτικῆς διακονίας τοῦ κ. Στεφάνου Κοντακτῆ στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Δημητρίου Κοζάνης, τίμησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Παῦλος κατὰ τὴν Πανηγυρικὴ Θ. Λειτουργία στίς 26 Ὀκτωβρίου 2015, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Ὁ κ. Στέφανος Κοντακτοῦς ὑπηρετεῖ ὡς τακτικὸς ἱεροψάλτης τοῦ δεξιοῦ Ἀναλογίου τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Κοζάνης ἀπὸ τὶς 1 Ἰανουαρίου 1966. Εἶναι καλλίφωνος καὶ ἄριστος μουσικός, ὑγιοῦς ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος καὶ ἀμέμπτου ἤθους. Διακονεῖ ἐπὶ 50 χρόνια τὴν τοπικὴ Ἐκκλησία μέ εὐλάβεια καὶ ἀγαστὴ συνεργασία μετὰ τῶν Ἐφημερίων τοῦ Ἱ. Ναοῦ. Ἔδωσε πολὺ βάση στὴν ἐρμηνεία τῶν ὕμνων ἐπιρραεσθεῖς ἐκ τῶν ψαλμάτων τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Διονυσίου Α. Ψαριανοῦ.

ΑΠΟ ΤΟ ΥΣΤΕΡΗΜΑ

ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΣΣΕΥΜΑ

Δωρεές πρὸς τὸ Τιάλειον Ἐκκλησιαστικὸν Γηροκομεῖον Κοζάνης «Ἅγιος Παντελεήμων», εἴτε χρηματικές, εἴτε σέ εἶδη καὶ γεύματα, προσέφεραν εὐγενῶς:

♦ Εἰς μνήμην Αἰκατερίνης Παφύλη δωρεά 300 € γιὰ γεῦμα γερόντων ἀπὸ τὴν μητέρα, τὶς ἀδερφές καὶ τὰ ἀνήψια. (40ήμερο μνημόσυνο) - Δωρεά 250 € γιὰ γεῦμα γερόντων εἰς μνήμην τῆς ἀγαπημένης ἐξαδέλφης Ἀλεξάνδρας Σιάσιου ἀπὸ τὶς ἐξαδέλφες τῆς. - Οἱ ἀδελφοὶ Κουγιάννης Δημήτριος καὶ Κογιάννης Εὐρυτίδης 240 € γιὰ γεῦμα γερόντων εἰς μνήμην καὶ συγχώρεση τῆς μητέρας τους Εὐθαλίας. ♦ Ἀστέρης καὶ Χρυσούλα Κοραντζή δωρεά 200 € εἰς μνήμην τῶν ἀγαπημένων γονέων Νίκου καὶ Κούλας Τσίντζιλη. ♦ Παναγιώτης Μωυσιάδης 200 € γιὰ γεῦμα γερόντων τὴν 22/11/15 εἰς μνήμην τῆς ἀγαπημένης του συζύγου Ἐριέττας Μωυσιάδου (ἑτήσιο μνημόσυνο). ♦ Ἡ Οἰκογένεια Ζήνωνος καὶ Λιλῆς Βαβίτσα καθὼς καὶ τὰ παιδιά τους Ἀχιλλέας καὶ Γιάννης κατέθεσαν τὸ ποσὸ τῶν 200 € εἰς μνήμην τῆς ἀγαπημένης τους Ντίνας Ματιάκη. ♦ Νικόλαος καὶ Κατερίνα Τσιουμπλέκα 200 € γιὰ γεῦμα γερόντων τὴν 13/12/15 εἰς μνήμην τῆς μητέρας τους Χιονίας Τσιουμπλέκα. ♦ Βίκυ-Ἄρης Κλόκκαρη καὶ Δήμητρα- Πέτρος Παπαϊωάννου 150 € εἰς μνήμην τοῦ ἀγαπημένου μας πατέρα Νικολάου Δ.Τσιώρα. ♦ Ἀπόστολος Κορωνίδης 150 € εἰς μνήμην τῶν γονέων του Γεωργίου καὶ Παρέσης. ♦ Ἐπιχειρήση καὶ Οἰκογένεια Χλιάπα 100 € εἰς μνήμην Βασιλείου Καραγκιόζη. ♦ Ἡ σύζυγος Ματίνα Γκλούμπου καὶ τὰ παιδιά τῆς 100 € εἰς μνήμην τοῦ συζύγου καὶ πατέρα Νικολάου Γκλούμπου. ♦ Ἱερεὺς Ἡλίας Κοντός καὶ πρεσβυτέρα Καλλιόπη Κοντοῦ 100 € εἰς μνήμην γονέων καὶ ἀδελφῶν. ♦ Ἰωάννης Πάλλας 100 € εἰς μνήμην τῶν ἀδελφῶν του Ἀλεξάνδρας, Βαῖας καὶ Αἰκατερίνης. ♦ Ἐμμανουὴλ Τσιφτῆς 50 € εἰς μνήμην τῆς συζύγου του Βασιλικῆς. ♦ Οἰκογένεια Στεργίου Δελιαλή 50 € εἰς μνήμην τοῦ θείου τους Γεωργίου Δελιαλή. ♦ Οἰκογένεια Βασιλικῆς Καρακλάνη 50 € εἰς μνήμην Γεωργίου Δελιαλή. ♦ Ἀλέξανδρος Σακελλάριος 50 € εἰς μνήμην τῶν γονέων του Ἀντωνίου ἱερομονάχου καὶ Εὐαγγελίας πρεσβυτέρας. ♦ Σύλλογος Συνταξιούχων Ὑπαλλήλων Ο.Τ.Ε. Κοζάνης 50 € ἀντὶ στεφάνου εἰς μνήμην τοῦ συναδέλφου μας Νικολάου Κοζιάκη. ♦ Στέλιος Μοῦχος 50 €. ♦ Εὐάγγελος Γκατζιούφας 50 € εἰς μνήμην Πάσχου Λαμπρόπουλου καὶ Ζήσως-Ζωῆς Γκατζιούφα. ♦ Ζήσης Παπάζογλου 50 € ἀντὶ στεφάνου εἰς μνήμην Ἀθανασίου Βλάτσα. ♦ Μιχαὴλ Δεμερτζίδης 50 €. ♦ Δωρεά 50 € ἀντὶ στεφάνου εἰς μνήμην Βασιλικῆς Ξυλοφόρου ἀπὸ τοὺς Φίλους τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἀναστασίου Τσιμπέρη. ♦ Χριστόδουλος Τσιανάκας 50 € εἰς μνήμην γονέων. ♦ Ἀθηνᾶ Πετρούλη 20 €. ♦ Εὐαγγελία Μαλούτα 20 € εἰς μνήμην τῆς ἀδερφῆς τῆς Ἀναστασίας Μαλούτα. ♦ Βασιλικὴ Σεφεριάδου 20 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Κοζάνης 600 €. ♦ Ἱερός Ναός Ἁγίας Παρασκευῆς Ἁγίας Παρασκευῆς 600 €. ♦ Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος Δρεπάνου 500 €. ♦ Ἱερός Ναός

Ἁγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης Κοζάνης 500 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Παντελεήμονος Ποντοκώμης 500 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Λευκόβρυσης 400 €. ♦ Ἱερός Ναός Τιμίου Προδρόμου Λευκοπηγῆς 400 €. ♦ Ἱερός Ναός Γενέσιου τῆς Θεοτόκου Πετραῶν 300 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Πρωτοχωρίου 300 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Νικάνορος Κοζάνης 300 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Διονυσίου Βελβεντοῦ 250 €. ♦ Ἱερός Ναός Ἁγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης Μαυροδενδρίου 200 €. ♦ Ἱερός Ναός Ἁγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης Καπνοχωρίου 200 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Πολυμύλου 150 €. ♦ Ἱερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Καταφυγίου 150 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Σκήτης 150 €. ♦ Ἱερός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Βαθυλάκκου 100 €. ♦ Κατηχητικὸ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Κοζάνης 100 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Κρανιδίων 100 €. ♦ Ἱερός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Βαθυλάκκου 100 € ἀπὸ παράσταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παύλου. ♦ Ἱερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Νέας Χαραυγῆς 100 €. ♦ Ἱερός Ναός Πέτρου καὶ Παύλου Ἰμέρων 100 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Μεταξά 100 €. ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Τριγωνικοῦ 20 €. ♦ Δωρεά γεύματος ἀπὸ τοὺς Ἐνορίτες Ἁγίου Γεωργίου Σιδερῶν εἰς μνήμην τοῦ πατρός καὶ ποιμένα Θεοδώρου Ἀναστασιάδη γιὰ τὴν συμπλήρωση 40 ἡμερῶν ἀπὸ τὴν κοίμησή του. ♦ Ἡ σύζυγος Ἰωάννα Σιούλα καὶ τὰ παιδιά Ἀθανάσιος καὶ Παναγιώτα προσφορά γεύματος τὴν 30/9/15 εἰς μνήμην τοῦ συζύγου καὶ πατέρα Γεωργίου Σιούλα. ♦ Εὐστάθιος καὶ Ἀρετὴ Κων/νίδου προσφορά γεύματος εἰς μνήμην τοῦ πολυαγαπημένου Κων/νου Εὐστ. Κων/νίδη τ. Βουλευτῆ. ♦ Κίμων Μπελιάτης προσφορά γεύματος εἰς μνήμην τῶν γονέων του Δημητρίου καὶ Δεσποίνης. ♦ Παρασκευὴ Τζιδημπούλου προσφορά γεύματος τὴν 7/11/15 εἰς μνήμην συζύγου Βασιλείου. ♦ Ἀθανάσιος Διτσιράνης προσφορά γεύματος εἰς μνήμην Μεταξοῦ Τσολερίδου. ♦ Κυριακὴ Γκάτζιαρη προσφορά γεύματος τὴν 24/10/15 εἰς μνήμην τῆς μητέρας τῆς Ἀγνῆς Γκάτζιαρη. ♦ Παρασκευὴ Τζιδημπούλου προσφορά γεύματος τὴν 1/1/16 εἰς μνήμην τοῦ συζύγου τῆς Βασιλείου. ♦ Βασιλικὴ καὶ Χριστόδουλος Λαδάς προσφορά γεύματος εἰς μνήμην τοῦ ἀδερφοῦ τους Χρήστου Δουβλετῆ. ♦ Τριαντάφυλλος Δαγκλῆς προσφορά γεύματος εἰς μνήμην Ἀσημένιας Νικολάου. ♦ Ὁ Ἱερεὺς π. Κων/νος Κώστας καὶ οἱ Ἐνορίτες τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Διονυσίου Βελβενδοῦ ἐπίσκεψη καὶ προσφορά διαφόρων εἰδῶν. ♦ Ἡ Κοιν. Σ. Ἐπ. «ΖΕΙΔΩΡΟΝ» καὶ ὁ Πρόεδρος κ. Παναγιώτης Καρυπίδης προσφορά ἐδεσμάτων. ♦ Ὁ Σύλλογος Γονέων καὶ Κηδεμόνων, οἱ Διδάσκοντες καὶ ἡ προϊσταμένη τοῦ 16ου Νηπιαγωγείου Κοζάνης κ. Παναγιώτα Καρπόζηλου προσέφεραν τρόφιμα στοὺς γέροντες. ♦ Σύλλογος Γυναικῶν Πλατανορέυματος ἐπίσκεψη καὶ προσφορά διαφόρων εἰδῶν. ♦ Δημοτικὸ Σχολεῖο Πετραῶν ἐπίσκεψη καὶ προσφορά διαφόρων εἰδῶν. ♦ Δημοτικὸ Σχολεῖο Ποντοκώμης ἐπίσκεψη καὶ προσφορά διαφόρων εἰδῶν. ♦ Φιλοπρόδος Σύλλογος Κοζάνης ἐπίσκεψη καὶ προσφορά διαφόρων εἰδῶν.

♦ ΚΑΠΗ Δήμου Κοζάνης επίσκεψη και προσφορά διαφόρων ειδών. ♦ 3ο Ένιαίο Λύκειο Κοζάνης προσφορά έδεσμάτων. ♦ 2ο Γυμνάσιο Κοζάνης επίσκεψη και προσφορά διαφόρων ειδών. ♦ Επίσκεψη «Στέγης Παιδιού Ό Άγιος Στυλιανός» για ψυχαγωγία γερόντων. ♦ Σύλλογος Γυναικών Πλατανορεύματος προσφορά έδεσμάτων. ♦ Αθανάσιος Κουκουτάρης προσφορά διαφόρων προϊόντων της εταιρίας ALFA. ♦ Μενέλαος Μακρυγιάννης προσφορά κρεάτων. ♦ Οι Κυρίες Ειρήνη και Άννα Βασιλειάδου προσφορά διαφόρων τροφίμων. ♦ Οικ. Κυριάκου Σιαλβέρα προσφορά τροφίμων εις μνήμην γονέων. ♦ Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου Αύλων και Ίερεύς Θωμάς Μπασδέκης προσφορά λαχανικών. ♦ Γεώργιος Δεβετζής προσφορά μεγάλης ποσότητας γάλακτος. -Σπύρος Διόγκαρης προσφορά άλευριού. ♦ Γεώργιος Πάσχος προσφορά τροφίμων. ♦ Γρηγόριος Τζήκας προσφορά αυγών. ♦ Παρασκευή Χατζημουρατίου προσφορά τροφίμων εις μνήμην Δημητρίου Χατζημουρατίου. ♦ Μαρία Μωυσιάδου προσφορά τροφίμων εις μνήμην της θείας της Έλένης Μαυρίδου. ♦ Πηνελόπη Κατσαδήμα και Έλένη Πλόσκα προσφορά έδεσμάτων εις μνήμην Στυλιανού Καράτζια. ♦ Χρήστος Γκούγκουρας προσφορά διαφόρων έδεσμάτων εις μνήμην της μητέρας του Αναστασίας. ♦ Άγλαΐα Παπακυρίλλου προσφορά έδεσμάτων εις μνήμην του συζύγου της Μηνά Παπακυρίλλου. ♦ Έμπορικό Έπιμελητήριο και «Άλλοτινό» Catering προσφορά έδεσμάτων. ♦ Σαούλ Άμαραντίδης προσφορά μεγάλης ποσότητας πατάτας. ♦ Νικόλαος Αθανασιάδης από Κλείτος προσφορά πατάτες. ♦ Άρτοποιείο «Ο Φούρνος με τά ξύλα» προσφορά άρτοσκευασμάτων. ♦ Άφοί Βλιαγκόφτη προσφορά φρούτων και λαχανικών. ♦ Βάγια Γεωργιάδου προσφορά τροφίμων για γεύμα γερόντων. ♦ Ευάγγελος Γκατζιούφας προσφορά τροφίμων. ♦ Παρασκευάς Μαυρομάτης προσφορά λαχανικών. ♦ Ζαχαροπλαστείο «Άμορίνο» προσφορά έδεσμάτων. ♦ Σούπερ Μάρκετ «Υπέρ» Γρηγοριάδη προσφορά γάλακτος. ♦ Ανώνυμες Κυρίες προσφορά τροφίμων (τραχανάς).

Δωρεές προς την Ίερά Μητρόπολη

- Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίων και Κοζάνης κ. Παύλος 2.430 €
- Ι. Ναός Αγίας Κυριακής Σερβίων 1.442 €
- Ι. Ναός Αγίας Τριάδος Δρεπάνου 500 €
- Ι. Ναός Τιμίου Προδρόμου Λευκοπηγής 420 €
- Ι. Ναός Αγίων Κων/νου και Έλένης Κοζάνης 3.900 €
- Ι. Ναός Αγίου Νικολάου Λιβαδερού 743,50 €
- Έλευθέριος Γκοτσίνος 250 €.

Η Ίερά Μητρόπολη εύχαριστεί θερμά τους δωρητές και εύχεται την παρά του Κυρίου αντίδωρεά και εύλογία.

ΑΠΟ ΤΟ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟ

Κάποτε δυο άδελφοί μιās Σκήτης κατέβηκαν στην Αλεξάνδρεια για να διαδέσουν εκεί τὰ εργόχειρά τους και με τὰ λίγα χρήματα που δὰ έπαιρναν να αγοράσουν ξηρές τροφές, κουκιά, φασόλια, φακές, ρεβύθια, τὰ όποια συνήθως τὰ έβρεχαν και τὰ έτρωγαν, κρεμμύδια και ό,τι άλλο είχαν ανάγκη. Ό ένας εξ αυτών όμως παρασύρθηκε από μιὰ γυναίκα και έπεσε στη μεγάλη άμαρτία της πορνείας. Άπελπισμένος λοιπόν πήγε στον άδελφό του και του είπε:

- Κοίταξε να δής, εγώ δυστυχώς έπεσα σε άμαρτία, δεν γυρίζω πίσω. Πήγαινε μόνος σου.

Του είπε λοιπόν τι του συνέβη, πώς έπεσε στην άμαρτία. Και πρόσθεσε στο τέλος:

- Τώρα εγώ έχασα την ψυχή μου, τι να κάνω στην έρημο;

Ό άλλος άδελφός, που ήταν άγνος νέος, ταραχθηκε στο άκουσμα της άμαρτίας, στην όποία είχε πέσει ο άδελφός του. Δεν τὸ έδειξε όμως, καθόλου δεν έδειξε ότι ταραχθηκε. Και μάλιστα έκανε κάτι πάρα πολύ μεγάλο. Για να άρπάξει τον άδελφό από τὰ νύχια της άπελπισίας, προσποιήθηκε ότι και αυτός έκανε τὸ ίδιο πράγμα, ότι έπεσε δηλαδή στην ίδια άμαρτία.

- Άς πᾶμε τώρα, έτσι κι άλλιως κι εγώ έπεσα, κι εσύ έπεσες, ἄς πᾶμε πίσω, ἄς κοπιάσουμε και οι δυο μαζί και ο φιλόανθρωπος Θεός, όπως είναι και αγαθός και οϊκτίρμων και ελεήμων, δὰ δὴ τὴ μετάνοιά μας και δὰ μιās συγχωρήση. Έσὸ δὰ βοηθῆς έμένα, εγώ δὰ βοηθῶ εσένα και έτσι δὰ κάνουμε τον άγωνα μας, δὰ κάνουμε τον κανόνα μας και δὰ σωθούμε. Άς μὴν άπελπιστούμε!

Πείσθηκε ο άλλος. Άφου κι ο άδελφός έπεσε, ε, σκέφθηκε, δὰ εἴμαστε οι δυο μας. Πήγαν, έπεσαν και οι δυο μαζί γονατιστοί μπροστά στον Πνευματικό -μαζί!- και εξομολογήθηκαν ότι έκαναν μαζί την άμαρτία. Και τιμωρήθηκαν αὐστηρότατα από τους πατέρες εκεί και τους Γεροντάδες της έρήμου. Μαζί με τον άμαρτωλό κανονίστηκε και ο άγνος νέος.

Μιὰ νύκτα, όπως προσευχόταν ένας από τους πιὸ μεγάλους Γέροντες, έξω στην έρημο, άκουσε φωνή εξ ούρανοῦ να λέγη τὰ εξής:

- Για τὴ μεγάλη άγάπη και τὴ θυσία του άδῶου, συγχωρῶ και τον ένοχο!

Ύστερα από την διαβεβαίωση αυτή, οι πατέρες έλυσαν και τους δύο από τὸ έπιτίμιο, χωρὶς να μάθουν ποτὲ ποιὸς ήταν ο πραγματικὸς ένοχος.

ΧΡΟΝΙΚΑ ♦ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ♦ ΣΧΟΛΙΑ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΜΑΪΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Λειτουργική Διακονία:

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Παῦλος, κατὰ τό τετράμηνο Μαΐου-Αύγουστου 2015, χοροστάτησε, λειτούργησε ἢ κήρυξε στούς Ἱ. Ναούς:

- ❖ Ἀγ. Γεωργίου Μικροβάλτου (3/5), Ἀγ. Γεωργίου Αὐλῶν (10/5), Ἀγ. Ἀχιλλίου Λάβας (15/5), Ἀγ. Κων/νου & Ἑλένης Κοζάνης (20-21/5), Τιμ. Προδρόμου Καισαρείας (24/5), Τιμ. Προδρόμου Ρυμνίου (25/5), Ἀγ. Γεωργίου Κοζάνης (31/5), Ἀγ. Νικολάου Κοζάνης (7/6), Ἱ. Μονή Ἀγ. Ἰωάννου Βαζελῶνος (23-24/6), Ἀγ. Ἀναργύρων Κοζάνης (30/6 & 1/7), Παναγίας Βλαχερνῶν Τετραλόφου (2/7), Προφ. Ἡλίου Κοιλιάδας (5/7), Κοιμ. Θεοτόκου Βατεροῦ (12/7), ἐξωκλ. Ἀγ. Μαρίνης Λευκόβρυσης (16/7), Παμ. Ταξιαρχῶν Ροδιανῆς (19/7), ἐξωκλ. Προφ. Ἡλίου Κοζάνης (19/7), Προφ. Ἡλίου Αὔρας (20/7), ἐξωκλ. Ἀγ. Ἄννης Κοζάνης (24/7), Ἀγ. Παρασκευῆς Κοζάνης (25/7), Ἀγ. Παρασκευῆς ὁμῶν. κοινότητας (26/7), Ἀγ. Παντελεήμονος Καλαμιᾶς (26/7), Ὑψ. Τιμ. Σταυροῦ Λεβέντη (1/8), Ἀγ. Παντελεήμονος Ποντοκώμης (2/7), ἐξωκλ. Μεταμορφ. Σωτήρος Κοζάνης (5/8), Ἀγ. Δημητρίου Κτενίου (6/8), Ἀγ. Νικολάου Καταφυγίου (9/8), Κοιμ. Θεοτόκου Βελβενδοῦ (14-15/8), Ἀγ. Δημητρίου Μεταξᾶ (16/8), Παναγίας Φανερωμένης Κοζάνης (22-23/8), Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ Ἀκρινῆς (24/8).

Κατὰ τό τετράμηνο Σεπτεμβρίου – Δεκεμβρίου ὁμοίως στούς Ἱ. Ναούς :

- ❖ Ὑψ. Τιμ. Σταυροῦ Λιβερών (6/9), Ἱ. Μονῆς Ζιδανίου (7/9), Γεν. Θεοτόκου Ἀλωνακίων (8/9), Γεν. Θεοτόκου Πετρανῶν (13/9), Ἀγ. Κων/νου & Ἑλένης Κοζάνης (13-14/9), Ἀγ. Γεωργίου Σιδερῶν (17/9), Ἀγ. Ἰωάννου Θεολόγου Καρυδίτσας (25/9), Ἀγ. Κυριακῆς Σερβίων (18/10), Ἀγ. Κων/νου & Ἑλένης Κοζάνης (25/10), Ἀγ. Δημητρίου ὁμώνυμης Κοινότητας (25/10), Ἀγ. Δημητρίου Κοζάνης (26/10), Ἀγ. Ἀναργύρων Κοζάνης (31/10 & 1/11), Παμ. Ταξιαρχῶν Βαθυλάκκου (7/11), Παμ. Ταξιαρχῶν Ροδιανῆς (8/11), Ἱ. Μονῆς Ἀγ. Νεκταρίου Παλαιογραφτσάνου (8/11), Ἀγ. Κων/νου & Ἑλένης Κοζάνης (15/11), Ἀγ. Γεωργίου Ἄνω Κώμης (26/11), Ἀγ. Κων/νου

& Ἑλένης Κάτω Κώμης (29/11), Γεν. Θεοτόκου Ἀλωνακίων (30/11), ἐξωκλ. Ἀγ. Βαρβάρας Σερβίων (3/12), ἐξωκλ. Μεταμορφ. Σωτήρος Κοζάνης (12/12), Ἀγ. Νικολάου Κοζάνης (13/5).

Τέλεσε, δέ, τόν Παρακλητικό Κανόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου στούς Ἱ. Ναούς: Γεν. Θεοτόκου Ἱ. Μ. Ζιδανίου (2/8), Κοιμ. Θεοτόκου Λαζαράδων (3/8), Κοιμ. Θεοτόκου Ἑλάτης (4/8), Ἀγ. Νικολάου Λιβαδεροῦ (10/8), Κοιμ. Θεοτόκου Ν. Χαραυγῆς (11/8), Κοιμ. Θεοτόκου Ρυακίου (12/8), Κοιμ. Θεοτόκου Ἀγ. Κυριακῆς (Σκουλιαρῆς) Βελβενδοῦ (13/8).

Ἀκολουθίες τοῦ Δωδεκαημέρου

Ὁ Σεβασμιώτατος κ. Παῦλος κατὰ τήν περίοδο τοῦ ἑορταστικοῦ Δωδεκαήμερου ἱερούργησε ὡς ἐξῆς:

- ❖ Θ. Λειτουργία στό Ἱ. Μητροπολιτικό κάθισμα Τιμ. Προδρόμου Ν. Νικοπόλεως (24/12)
- ❖ Θ. Λειτουργία Χριστουγέννων στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Ἀγ. Νικολάου & χοροστασία στή β' Θ. Λειτουργία στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Κων/νου & Ἑλένης Κοζάνης (25/12)
- ❖ Θ. Λειτουργία στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Κυριακῆς Σερβίων (26/12)
- ❖ Θ. Λειτουργία στόν Ἱ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Βελβενδοῦ, συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου (27/12)
- ❖ Ὅρθρο – Θ. Λειτουργία – Δοξολογία γιά τό Νέο Ἔτος στόν Ἱ. Καθεδρικό Ναό Ἁγίου Νικολάου (1/1)
- ❖ Θ. Λειτουργία στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Κων/νου & Ἑλένης Κοζάνης (3/1)
- ❖ Μ. Ἀγιασμό στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Κήπου (5/1)
- ❖ Ὅρθρο – Θ. Λειτουργία καί Μ. Ἀγιασμό τῶν ὑδάτων στόν Ἱ. Καθεδρικό Ναό Ἀγ. Νικολάου & ἐν συνεχείᾳ Ἀγιασμό τῶν ὑδάτων στή Λίμνη Πολυφύτου (6/1).

Ἐπίσης ὁ Σεβασμιώτατος:

- ❖ εὐλόγησε τούς γάμους τῶν: α) Εὐδόκιμου Ἰω. Κωνσταντινίδη καί Σταυρούλας Ἰω. Φασνάκη

ΧΡΟΝΙΚΑ ■ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ■ ΣΧΟΛΙΑ

στόν 'Ι. Μητροπολιτικό Ναό 'Αγ. Νικολάου (9/5) καί β) Παντελή Γ. Σωτηρίου & 'Ελένης 'Αντ. Καλλιμάνη στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Δημητρίου Κοζάνης (12/9),

- ❖ γιά τήν επέτειο τῆς Γενοκτονίας τῶν Ποντίων τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση στό μνημεῖο τοῦ Ποντιακοῦ 'Ελληνισμοῦ στήν Ξηρολίμνη (19/5),
- ❖ ὑποδέχθηκε λείψανο τῆς 'Αγ. Θεοδώρας καί τέλεσε τίς πανηγυρικές ἱερές ἀκολουθίες στόν 'Ι. Καθεδρικό Ναό τῆς 'Αγ. Κυριακῆς Σερβίων (6-7/7),
- ❖ τέλεσε τίς πανηγυρικές ἱερές ἀκολουθίες στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Νικάνορος Κοζάνης συμμετέχοντας καί τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Θεσσαλιώτιδος κ. Τιμόθεου (6-7/8),
- ❖ τέλεσε τόν ἀγιασμό ἐγκαινίων τῆς 'Εμπορικο-βιοτεχνικῆς 'Εκθεσης Κοίλων (16/9),
- ❖ τέλεσε τόν ἀγιασμό θεμελιώσεως τοῦ ἐξωκκλησίου τῶν 'Αγ. Κων/νου & 'Ελένης Πλατανορεύματος (1/10),
- ❖ ὑποδέχθηκε τίμιο λείψανο τοῦ 'Αγ. Δημητρίου στον ὁμώνυμο 'Ι. Ναό τῆς Σκῆτης (23/10),
- ❖ τέλεσε Θ. Λειτουργία & Μνημόσυνο τῶν κεκοιμημένων Κυριῶν - Μελῶν τοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τοῦ 'Ι. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ 'Αγ. Νικολάου (14/11),
- ❖ τέλεσε τήν ἐξόδιο ἀκολουθία τοῦ Δημήτριου 'Αλ. Κόμπου στόν 'Ι. Μητροπολιτικό Ναό 'Αγ. Νικολάου (2/12),
- ❖ τέλεσε τά 40νθῆμερα μνημόσυνα τῶν κ.κ. Πολυβίου Βούρκα στόν 'Ι. Μητροπολιτικό Ναό 'Αγ. Νικολάου καί 'Αθανασίου π. Γ. Γάτα στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Κων/νου & 'Ελένης Κοζάνης (13/12).

Παραστάσεις - 'Εθιμοτυπία:

- ❖ συμμετεῖχε στήν χειροτονία τοῦ Θεοφ. 'Επισκόπου Χριστουπόλεως κ. Μακαρίου στό 'Ηράκλειο Κρήτης (17/5),
- ❖ συμμετεῖχε στήν ἔκτακτη Συνεδρία τῆς 'Ιεραρχίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος (26/5),
- ❖ συμμετεῖχε στήν πανήγυρη τοῦ 'Αγ. Λουκά Συμφερουπόλεως στήν 'Ι. Μονή Παναγίας Δοβρᾶ Βεροίας (28-29/5),
- ❖ συμμετεῖχε στόν πανηγ. 'Εσπερινό στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Τριάδος Βύρωνος Ἀττικῆς (31/5),
- ❖ συμμετεῖχε στήν χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Κρήνης & Καλαμαριάς κ. 'Ιουστίνου στήν Ἀθήνα (1/6),
- ❖ ἐπισκέφθηκε τήν 'Υπουργό Μακεδονίας - Θράκης

Κα Μαρία Κόλλια-Τσαρουχᾶ (8/6),

- ❖ δέχθηκε τίς ἐπισκέψεις τῶν Βουλευτῶν κ.κ. 'Ιω. Κεφαλογιάννη καί Γ. Κασαπίδη (10/6)
- ❖ λειτούργησε στόν 'Ι. Ναό 'Αγ. Μαρίας Σαρανταπόρου 'Ελασσῶνος (14/6),
- ❖ συμμετεῖχε σέ 'Αρχιερατικό Συλλεῖτουργο στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Παντελεήμονος Φλωρίνης (21/6),
- ❖ παρέστη στήν τελετή ἐνθρονίσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Κρήνης & Καλαμαριάς κ. 'Ιουστίνου (22/6),
- ❖ προήδρευσε τοῦ Δ.Σ. τοῦ Δριζείου 'Ιδρύματος (23/6), τῆς Τεχνικῆς 'Υπηρεσίας τῆς 'Ι. Μητροπόλεως (24/6), τοῦ Τιάλειου Γηροκομείου (21/7) καί τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου (10/11),
- ❖ συμμετεῖχε σέ 'Αρχιερατικό Συλλεῖτουργο ἐπί τῶν ὀνομαστηρίων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Γρεβενῶν κ. Δαβίδ στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Ἀχιλλίου Γρεβενῶν (26/6),
- ❖ συμμετεῖχε στό 'Αρχιερατικό Συλλεῖτουργο καί στό ἐτήσιο μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Γρεβενῶν κυροῦ Σεργίου στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Ἀχιλλίου Γρεβενῶν (11/7),
- ❖ συμμετεῖχε στήν πανηγυρική Θ. Λειτουργία τοῦ 'Ι. Ν. 'Αγ. Μαρίας Σαρανταπόρου 'Ελασσῶνος (17/6),
- ❖ συμμετεῖχε στις πανηγυρικές λατρευτικές ἐκδηλώσεις ἐπί τῶν ὀνομαστηρίων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Βεροίας κ. Παντελεήμονος (27/7),
- ❖ ὑποδέχθηκε ὁμάδα ἐνοριτῶν τῆς γενέτειράς του Ροδιάς Αἰγιαλείας (27/7),
- ❖ συμμετεῖχε στην πανήγυρη τοῦ 'Ι. Ν. 'Αγ. Βάσσης 'Εδέσσης (20-21/8),
- ❖ συμμετεῖχε στην Σύναξη τῆς 'Ιεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στο Φανάρι (28/8-2/9),
- ❖ προήδρευσε στίς 'Ιερατικές Συνάξεις τῆς καθ' ἡμᾶς 'Ι. Μητροπόλεως στούς 'Ι. Ν. 'Αγ. Παρασκευῆς Κοζάνης (10/9) 'Αγ. Γεωργίου Κοζάνης (13/10),
- ❖ συμμετεῖχε στίς πανηγυρικές λατρευτικές ἐκδηλώσεις στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Σοφίας Ψυχικοῦ (19-20/9),
- ❖ ἐπισκέφθηκε τόν Παναγ. Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο στό Φανάρι (23/9),
- ❖ συμμετεῖχε σέ συλλεῖτουργο στόν 'Ι. Ν. 'Αγ. Νικολάου Νυμφαίου (27/9),
- ❖ συμμετεῖχε στίς πανηγυρικές λατρευτικές ἐκδηλώσεις γιά τά 'Ελευθέρια τῆς Ξάνθης (3-4/10),
- ❖ συμμετεῖχε στήν Τακτική Συνεδρία τῆς 'Ιεραρ-

ΧΡΟΝΙΚΑ ■ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ■ ΣΧΟΛΙΑ

- ❖ χίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (6-9/10),
- ❖ συμμετείχε στίς πανηγυρικές λατρευτικές ἐκδηλώσεις ἐπί τῶν ὀνομαστηρίων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Ἐδέσσης κ. Ἰωήλ (19/9),
- ❖ συμμετείχε στίς πανηγυρικές λατρευτικές ἐκδηλώσεις στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Ἰωάννου Βατάτζη στό Διδυμότειχο (3-4/11),
- ❖ συμμετείχε στήν πανήγυρη τοῦ Ἱ. Ν. Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Σταυροδρομίου Κων/πόλεως, προεξάρχοντος τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου (21/11).

Ἀπό τά ὀνομαστήρια τοῦ Μητροπολίτη

Μέ λαμπρότητα καί τή δέουσα μεγαλοπρέπεια ἐορτάστηκε στήν Ἱερά Μητρόπολη Σερβίων & Κοζάνης ἡ ἱερά μνήμη τῶν Ἀγίων ἐνδόξων πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου, κατά τήν ὁποία καί ἐόρτασε τά ὀνομαστήριά του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παῦλος.

Στόν Ἱ. Μητροπολιτικό καί Καθεδρικό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κοζάνης τελέστηκε τήν Κυριακή 28 Ἰουνίου ὁ Μέγας Πανηγυρικός Ἀρχιερατικός

Ἐσπερινός μετ' ἀρτοκλασίας ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Βρεσθένης κ. Θεόκλητο, συγχοροστατούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γρεβενῶν κ. Δαβίδ καί Ἐλασσῶνος κ. Χαρίτωνος. Τόν Θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Χαρίτωνος.

Τήν ἐπομένη, 29 Ἰουνίου, τελέστηκε ἡ πανηγυρική ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἄρτης κ. Ἰγνατίου καί συλλειτουργούντων τῶν Μητροπολιτῶν Βόστρον κ. Τιμοθέου (Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων), Ἱερισσοῦ κ. Θεοκλήτου καί τοῦ Ἐλασσῶνος κ. Χαρίτωνος. Τὸ Θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ,

Κατά τή διάρκεια τῆς ἡμέρας ὁ Σεβασμιώτατος δεχόταν στόν Μητροπολιτικό Οἶκο - Ἐπισκοπεῖο τίς εὐχές τοῦ κλήρου, τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καί τοῦ λαοῦ, οἱ ὁποῖοι προσέρχονταν γιά νά τιμήσουν τόν ἐορτάζοντα Ποιμενάρχη τους.

Μεταξύ τῶν ἐπισκεπτῶν ἦταν καί οἱ Σεβασμ. Μητροπολίτες Φλωρίνης κ. Θεόκλητος, Βεροίας κ. Παντελεήμων, Ἐδέσσης κ. Ἰωήλ, Κίτρον κ. Γεώργιος.

Ἀπό τήν Γκαγκαουζία τῆς Μολδαβίας

Τόν Σεβασμιώτατο κ. Παῦλο ἐπισκέφθηκε ἀντιπροσωπεῖα ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Γκαγκαουζίας,

ΧΡΟΝΙΚΑ ■ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ■ ΣΧΟΛΙΑ

αυτόνομης Έπαρχίας της Νότιας Μολδαβίας, με έπικεφαλή τόν Αρχιερατικό Έπίτροπο Αρχιμ. κ. Πέτρο (5/5).

Έορτή της Ύψωσης του Τιμίου Σταυρού

Ν. Ψυχικού, όπου έγινε η επανατοποθέτηση των Αγίων λειψάνων στο σκευοφυλάκιο και η τέλεση επμνημόσυνης δέησης για τούς κήτορες, εύεργέτες και δωρητές του Ίερού Ναού, ολοκληρώνοντας τόν κύκλο τών εορταστικών εκδηλώσεων πρós τίς Άγίες (20/9).

Έπίσκεψη του Αρχιεπισκόπου Τιράσπολ κ. Σάββα

Με λαμπρές λειτουργικές εκδηλώσεις εορτάστηκε και φέτος ή Ύψωση του Τιμίου Σταυρού στόν Ι. Ναό τών Αγίων Κωνσταντίνου & Έλένης Κοζάνης, συμμετεχόντων και τών Σεβ. Μητροπολιτών Άλεξανδρουπόλεως κ. Ανθίμου και Λευκάδος & Ίθάκης κ. Θεοφίλου (13-14/9). Ό Σεβασμιώτατος κ. Παύλος, επίσης, τίμησε με τó Σταυρό τών Αγίων Κωνσταντίνου και Έλένης τόν Μέγα Εύεργέτη τής Ίεράς Μητροπόλεως κ. Αθανάσιο Κων. Γκέρτσο για τήν πρόσφατη δωρεά τών νέων καμπανών του ως άνω Ι. Ναού.

Τόν Σέβ. Μητροπολίτη Σερβίων και Κοζάνης κ. Παύλο έπισκέφθηκε τήν Παρασκευή 30 Όκτωβρίου ό Αρχιεπίσκοπος Τιράσπολ κ. Σάββας στα πλαίσια σύσφιξης εκκλησιαστικών και πολιτιστικών σχέσεων. "Η Μολδαβία για έμάς τούς Έλληνες είναι τόπος γνωστός από τήν εποχή του Βυζαντίου και ιδιαίτερα στήν εποχή τής Τουρκοκρατίας, με τόν μεγάλο έλληνικό πολιτισμό και τούς μεγάλους ήγεμόνες οι όποιοι βοήθησαν τα μέγιστα τή χώρα μας στα δύσκολα εκείνα χρόνια", δήλωσε μεταξύ άλλων ό Σέβ. Μητροπολίτης Κοζάνης κ. Παύλος. Από τήν πλευρά του ό Αρχιεπίσκοπος Τιράσπολ κ. Σάββας δήλωσε ιδιαίτερα χαρούμενος πού βρίσκεται στήν Ελλάδα, εύχαρίστησε τόν Μητροπολίτη Κοζάνης για τήν υποδοχή και τόν προσκάλεσε να έπισκεφθει τήν έπαρχία του.

Στόν Ι. Ναό Αγίας Σοφίας Ν. Ψυχικού

Ο Μητροπολίτης κ. Παύλος προέστη κατά τήν Εύχαριστιακή Σύναξη στόν Ι. Ναό Αγίας Σοφίας

ΧΡΟΝΙΚΑ ■ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ■ ΣΧΟΛΙΑ

Τιμή στον Καθηγητή Α.Π.Θ.
Νικ. Μουτσόπουλο

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις συμμετείχε στήν ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τοῦ ὁμότιμου Καθηγητῆ Ἀρχιτεκτονικῆς Α.Π.Θ. κ. Νικ. Μουτσόπουλου, πού διοργάνωσαν ὁ Σύνδεσμος Γραμμάτων & Τεχνῶν Π. Ε. Κοζάνης καί ὁ Σύλλογος Πελοποννησίων Δυτικῆς Μακεδονίας. Ὁ Μητροπολίτης κ. Παῦλος τίμησε τὸν Καθηγητὴ ἐπιδίδοντάς του τὸν Σταυρὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου (4/11).

Ἐπίσκεψη στήν Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας

Προσκυνηματικὴ ἐπίσκεψη στήν Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας πραγματοποιήσαν οἱ Σεβασμ. Μητροπολίτες Σερβίων & Κοζάνης κ. Παῦλος καί Ἐλασσῶνος κ. Χαρίτων, συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς μας Ἀρχιμανδρίτη κ. Χριστοφόρο Ἀγγελόπουλο. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπίσκεψης συλλειτούργησαν μέ τὸν Αρχιεπίσκοπο Βλαδιμηροβόλινσκ κ. Βλαδίμηρο (15-20/12).

ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟ

Κάποιος ἀδελφὸς ρώτησε τὸν ἀββᾶ Ἡσαΐα: «Πῶς πρέπει νὰ ἡσυχάζει κανεὶς μέσα στὸ κελί;» Καὶ ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας:

«Τὸ νὰ ἡσυχάζει κανεὶς στὸ κελὶ σημαίνει νὰ ἐκθέτει συνεχῶς τὸν ἑαυτό του ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐπιστρατεύει ὅλη του τὴ δύναμη γιὰ νὰ ἀντιστέκεται σὲ κάθε λογισμὸ πού σπέρνει ὁ ἐχθρὸς, γιὰτὶ αὐτὸ σημαίνει ἀναχώρηση ἀπὸ τὸν κόσμο».

ΤΙΑΛΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΝ

«Ο ΑΓΙΟΣ

ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»

Θυμηθεῖτε ἅγιοι ἀδελφοί καὶ ἀναγνώστες τοῦ «Λειμωναρίου» τὸ Γηροκομεῖο μας

«Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»

καὶ τοὺς ἀνθρώπους πού φιλοξενοῦνται καὶ περιθάλπονται ἐκεῖ. Ἡ ἐνθύμισή σας θὰ τοὺς δώσει χαρὰ καὶ ζεστασιά.

Τὸ χρέος τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν συνάνθρωπο, ἄς μὴν περιορίζεται μόνάχα στὶς γιορτές, ἀλλὰ νὰ μένει ἀνεξάντλητο.

ΕΚ ΤΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ